

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

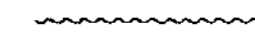

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

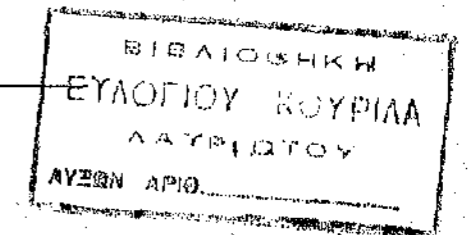

1889

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. — ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΟΔΩ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 14 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄.

Συνδρομή ἰσχύει: Ἐν Ἑλλάδι γρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ γρ. 20.— Ἀν συνδρομὴ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἕως 31 εἰς τὸ ἴδιον ἔτος.— Ἐργασίον ἡμέρας. Ὁδ. Παρισίων 14.

13 Ἰουνίου 1889.

Τὸ κατωτέρω ἔθρον ἀπέστειλεν ἐν χειρογράφῳ ἡ Δ. Υ. ὁ πρίγκιψ δὲ δόχοι: τῆς Σαξωνίας Μάξιμιγιαν Βερνάρδος πρὸς τὸν ἐνταῦθα συναγματάρχην τῶν Γαλλικῶν Ἐπιτελῶν κ. Γρ. Κοκκίδη. Ἐν αὐτῇ συνοφίζοντας ἄριστα αἱ ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς κύκλοις τῆς Γερμανίας ἐξενηθεῖσαι γνώμαι περὶ τοῦ νέου γαλλικοῦ ὅπλου. Ἡ Δ. Υ. ὁ πρίγκιψ, τοῦ ὁποῦ ἀνέκοθεν γνωστὴ τυγχάνει ἡ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀποργή, ἔκρινεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἴσως ἀλυσιτελής εἰς τοὺς Ἑλληνας στρατιωτικούς ἢ ἀνακαίνωσις τῶν γνωμῶν τούτων. Ἡ δὲ Ἑστία, ἢ καὶ ἄλλοις ἐτίμησε διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἐνέρον ἔθρον ἡ Δ. Υ. ὁ πρίγκιψ, καίπερ μὴ ἔχουσα τὸν εἰδικὸν ἐπιτελικὸν ὄργανον ἀπεδέξατο προθύμως τὴν τιμὴν τῆς δημοσιεύσεως καὶ τὸ ἔθρον τοῦτο βεβαίως ὅτι οὐχὶ μόνον οἱ περὶ τὰ στρατιωτικὰ διατρίβοντες, ἀλλὰ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν αὐτῆς εὐχαρίστως θέλουσιν ἀναγνώσῃ τὴν στρατιωτικὴν διήλεκτον τοῦ φιλέλλητος ἡγεμονίδου ἢ διακρίνει καὶ σαφῆνεια ἐκφράσεως καὶ γλαφυρότης ὕψους. Σ. τ. Δ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ

ΟΠΛΑ ΑΝΕΥ ΚΡΟΤΟΥ ΚΑΙ ΑΝΕΥ ΚΑΠΝΟΥ

Τὸ γαλλικὸν πεζικὸν ὄπλισθὲν διὰ τοῦ ὄπλου Λεβέλ παρεδέχθη καὶ φυσίγγιον, ὅπερ κατὰ τὸν πυροβολισμὸν δὲν ἀναδίδει εἰμὴ πολὺ ὀλίγον καπνόν. Ὁ καπνὸς οὗτος εἰς μακροτέρην ἀπόστασιν (ἀκριβέστερα: εἰδήσεις δὲν ἐδόθησαν ἐτι ἡμῖν) δὲν εἶνε ἰσχυρὸς, ἢ δὲ ἐκπερσοκρότησις τοιοῦτου φυσίγγιου προξενεῖ ἀσθενῆ μόνον κρότον. Γαλλικὸν τι στρατιωτικὸν περιοδικὸν λέγει περὶ τῆς πυρίτιδος τοῦ φυσίγγιου Λεβέλ τὰ ἑξῆς: *«elle ne donne qu' une très légère vapeur bleueâtre invisible à une distance un peu grande et le bruit de sa détonation est également faible.»* Ὅπως ἀναφέρει τὸ «Στρατιωτικὸν Μέλλον» θὰ εἰσαχθῇ μετ' οὐ πολὺ ἢ ἄνευ καπνοῦ πυρίτις καὶ εἰς τὰ πυρομαχικὰ τοῦ γαλλικοῦ πυροβολικοῦ, καὶ δι' αὐτῆς θὰ ἐπιτευχθῇ ἢ ἢ αὐξήσει τοῦ περιεχομένου τῶν βλητοφόρων καὶ κίβωταμαξῶν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν φυσίγγιων, ἢ ἢ ἐλάττωσις τοῦ βάρους τῶν τηλεβόλων καὶ τῶν κίβωταμαξῶν ὡς ὀχημάτων.

Ἡ ἄνευ καπνοῦ πυρίτις, ἂν ἀποδειχθῇ μεγάλης διαρκείας θὰ εἰσαχθῇ ἀναμφιβόλως ὅσον τάχιστα εἰς τοὺς λοιποὺς στρατοὺς, ἂν καὶ εἰς διάφορον χημικὴν σύνθεσιν. Σήμερον διὰ τῆς φαντασίας μόνον δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ἰδέαν τινὰ περὶ τῆς μεταβολῆς, ἢν θὰ ἐπιφέρει ἐπὶ τῆς τακτικῆς ὁ ἐξοπλισμὸς οὗτος ἰσχυρῶς

θεωρίας περὶ αὐτῆς θὰ ἔχωσιν ἀποκτήσῃ πιθανῶς μέχρι τοῦδε οἱ Γάλλοι μόνον.— Πρὸ πάντων ὅμως ἐν εἴνε βέβαιον: Ὁ πυροβολικὸν καὶ πεζικὸν ἐκεῖνο, ὅπερ πυροβολοῦν παράγει μόνον ὀλίγον καπνόν, ἔχει τὴν πιθανότητα ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ σκοπεύῃ πολὺ καλλίτερον καὶ ἐπομένως νὰ ἐπιτευχθῇ πολὺ ἀσφαλέστερον τοῦ σκοποῦ. Αἱ ἐλπίδες εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῆς εὐστοχίας ἀυξάνουσι τόσον μάλλον, ὅσον οὐδιωδέστερον εὐκολύνεται ἡ διεύθυνσις τοῦ πυρός καὶ ἢ ἐπισκοπεύσεις τοῦ ἀποτελέσματος τῶν βολῶν. Τὸ πεζικὸν καὶ τὸ πυροβολικὸν θὰ δυνηθῶσι νὰ μικρύνουσι τὰς συντόμους διακοπὰς τοῦ πυρός, ἀναγκαιούσας διὰ τὴν διασκόρπισιν τοῦ καπνοῦ. Ἰδιαιτέρον ὄφελος ὅμως ἐκ τῆς ἄνευ καπνοῦ πυρίτιδος θὰ πορισθῇ τὸ πυροβολικόν, καὶ τοῦτο πρὸ πάντων ἐκεῖ, ὅπου μία κοινὴ διεύθυνσις τοῦ πυρός πρέπει νὰ δοθῇ εἰς μίαν ἀριθμὸν πυροβολαρχιῶν.

Σχετικῶς πρὸς τὴν πυκνότητα τοῦ καπνοῦ, τὸν ὁποῖον παράγει ἡ καιούσα πυρίτις, οἱ κατωτέρω ἀξιωματικοὶ τῶν λόγων, ταγματῶν καὶ πυροβολαρχιῶν δύνανται νὰ ἐπιβλέπωσι τὰς λεπτομερείας, τὰς συμβαινούσας ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς ἐνεργείας αὐτῶν, ὅπως καὶ ν' ἀντιλαμβάνονται καὶ τὰ συμβαινόντα εἰς τὰς πέριξ αὐτῶν δικαιοδοσίας, ὅπερ πολλὰκις εἶνε λίαν σπουδαῖον, ἐντεῦθεν δὲ δύνανται νὰ ἐνεργῶσιν ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Ὅσον ὀλιγώτερος εἶνε ὁ κρότος τοῦ ἀναφλεγόμενου φυσίγγιου, τόσον εὐκολώτερον δύναται ν' ἀκούηται ἢ φωνὴ τοῦ ὑπαξιωματικοῦ, διμοιρήτου καὶ λοχαγοῦ τοῦ τε πεζικοῦ καὶ πυροβολικοῦ.

Εἶνε ἀληθές ὅτι γραμμὴ πεζικοῦ καλυπτομένη ὑπὸ καπνοῦ πυρίτιδος παρουσιάζει σκοπὸν ἥττον καταφανῆ ἢ γραμμὴ μὴ καλυπτομένη ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, ἀλλὰ ὅταν πυροβοληθῇ ὑπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ ἀπὸ μακρᾶς ἀποστάσεως, τότε ὁ καπνὸς ἀποτελεῖ συχνάκις τὸ μόνον σημεῖον διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποστάσεως καὶ διὰ τὴν σκόπευσιν. Μὴ ὑπάρχοντος καπνοῦ ἐξαφανίζεται καὶ ὁ σκοπός.— Ὁ καπνὸς τῆς πυρίτιδος πλεονεκτεῖ κατὰ τοῦτο ὅτι ἂν ὁ ἀντικαλὸς εἶχαν εἶρει τὴν ἀπόστασιν πρὸς πρηνῆδον πυροβολοῦσαν γραμμὴν ἀκροβολιστῶν ἢ

πρός πυροβολούσαν πυροβολαρχίαν, τότε ή μὲν δι' ἀσημάντου μεταβολῆς τῆς θέσεως, ή δὲ σύρσασα βαθμηδὸν πρὸς τὰ πρόσω ή πρὸς τὰ ὀπίσω κατὰ 50 περίπου βήματα τὰ τηλεβόλα της ἠδύνατο νὰ διαφεύγῃ τὴν περαιτέρω ἐπιδρασιν τοῦ ἐχθρικοῦ πυρός. Τοιαῦται κινήσεις θ' ἀποδῶσιν ἴσως δυσχερέστερη διὰ στρατεύματα, πυροβολούντα διὰ πυρίτιδος ἀνευ καπνοῦ—πρὸ πάντων διὰ πυροβολαρχίας—καὶ θὰ μὲναισι βεβαίως δυσκολώτερον ἀπαραιτήρητοι.

Ὡμιλήσαμεν μέχρι τοῦδε περὶ τῶν μεταβολῶν ἐκείνων μόνον, αἵτινες συνετεία τῆς ἀνευ καπνοῦ πυρίτιδος παρουσιάζουσι προτερήματα κατὰ τὸ πυροβολεῖν. Ταῦτα εἶνε τόσοσιν μεγάλα, ὥστε αἱ ἐλπίδες ἐπιτυχίας τῶν μαχῶν καὶ συμπλοκῶν, φαίνονται ἔνεκα τούτων ἤδη πολὺ ἀνίσως διηρημέναι μεταξὺ στρατῶν, ὧν ἡ εἰς κέκτηται τὸ εἶδος τοῦτο τῆς πυρίτιδος, ἡ δὲ ἕτερος τὴν μέχρι τοῦδε συνήθη πυρίτιδα. Ἐὰν ρίψωμεν ἔν βλέμμα εἰς συμβάντα τινὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν προφυλακῶν, τῆς πορείας τῶν μαχῶν καὶ συμπλοκῶν, ὅπως ἰδίως εἰς τὸν πόλεμον τῶν ἀποσπασμάτων, τότε θὰ ἐπικυρωθῇ ἔτι μάλλον ἡ γνώμη αὕτη.

Ἀφ' ἑτέρου παρατηροῦμεν ἰδιότητάς τινας, αἵτινες παρουσιάζονται ὡς μειονεκτήματα τοῦ φυσίγγιου ἀνευ πολλοῦ καπνοῦ καὶ κρότου, διότι ἡ ἀπλοῦς πυροβολισμὸς καὶ τὰ καθ' ἑμάδας πυρὰ παύουσι νὰ χρησιμεύωσιν ὡς σύνθημα ἔνεκα τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ προξενουμένου κρότου. Οἱ φρουροί, ἰδίως δὲ οἱ πρόσκοποι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν προφυλακῶν, δὲν δύνανται πλέον νὰ γίνωνται ἀκουστοὶ διὰ συνθηματικῶν πυροβολισμῶν σκοποῦντων ν' ἀναγγείλωσιν τὴν ἀπειλητικὴν προσπέλασιν τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν μικρὰν φυλακὴν. Ἡ πιθανότης ἀπροσδοκῆτου ἐπιθέσεως κατὰ μικρῶν φυλακῶν ἄλλων τμημάτων προφυλακῶν καὶ χωρίων ἐπισταθμεύσεως τοῦ ἀντιπάλου ἀυξάνει τόσοσιν μάλλον, ὅσον τὰ πυρὰ ἔτι καὶ μεγαλύτερων ἀκόμη ἀποσπασμάτων δὲν θὰ προσενώσιν πλέον ἀρκούντα κρότον πρὸ πάντων τὴν νύκτα ἵνα καλέσωσιν εἰς τὰ ὄπλα τὴν φρουρὰν τοῦ τόπου ἢ ἵνα προσκαλέσωσιν εἰς βοήθειαν τὰ γειτνιαζόντα στρατεύματα καὶ ἐφεδρείας.

Περίπολος ἢ μικρὸν ἀπόσπασμα σταλέν ὑπὸ μεγαλύτερου πέραν ἀποστάσεώς τινος, ἀμα συγκρουσθῇ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, γίνεται ἔτι ἀκουστόν πυροβολοῦν μὲ τὸ σημερινόν φυσίγγιον, ἐνῶ δὲν θὰ ἀκούεται πλέον ἐὰν πυροκροτῇ διὰ τοῦ νέου φυσίγγιου. Μικρὰ συνεργούντα ἀποσπασματα διετῆרון συγκοινωνίαν τινὰ, ἀκούοντα τὸν ἀμοιβαῖον τουφεκισμόν, μεγαλύτερα δὲ διὰ τοῦ ἤχου τῶν τηλεβόλων. Τὸ κύριον σῆμα φάλαγγός τινος ἐν πορείᾳ ἐμάνθησε συχνάκις διὰ τῆς βροντῆς τοῦ τηλεβόλου λίαν ἐνωρίς καὶ κατὰ τρόπον πολὺ εὐάρεστον ὅτι ἡ πρωτοπο-

ρεία ἢ ἡ πλαγιοφυλακὴ του εἶχε συγκρουσθῇ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ—ἀναπαυόμενα στρατεύματα προπαρεσκευάζοντο εἰς ἐπιχειρήσιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ διὰ τοῦ θορύβου τῆς συμπλοκῆς τῶν προφυλακῶν—πλησίον εὐρισκόμενα στρατεύματα παρεκινούντο διὰ τοῦ κρότου τοῦ τηλεβόλου νὰ σπεύσωσιν εἰς τὸ δι' αὐτοῦ ὑποδεικνόμενον πεδῖον τῆς μάχης, δηλαδὴ ἐβαδίζον πρὸς τὴν αβροντὴν τοῦ τηλεβόλου. Ἐὰν ἡ πυρίτις μας κροτῆσῃ ἀσθενῶς ὅλα ταῦτα ἐξαφανίζονται. Ὁ μετὰ φροντίδος ὄργανισμὸς τῆς ὑπηρεσίας τῶν συγκοινωνιῶν καὶ ἡ ἐπιθετικὴ ἐφαρμοζὼν αὐτὸν θὰ ἀποκτήσῃ τότε μεγαλύτεραν σπουδαιότητα. Ὁ τηλεγράφος, τὸ τηλεφώνον, τὸ ποδήλατον δύνανται εἰς μονήμιους περιστάσεις (εἰς τὸν κατὰ φρουρίου πόλεμον καὶ ἐναγχοῦ ἐπίσης εἰς τὸν τῶν συγκοινωνιῶν) νὰ ὑποδομηθῶσι πολὺ ὡς πρὸς τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸν πόλεμον ἐπὶ ἀνοικτοῦ πεδίου μόνον ὑπὸ ἔρους τινός. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων τὸ ἱππικὸν τῆς Μεραρχίας θ' ἀποκτήσῃ εὐρύτερον στάδιον ἐνεργείας. Θὰ ἐπαρκέσῃ ἄρα τοῦτο ἐν τῇ μέχρι τοῦδε ἀριθμητικῇ δυνάμει αὐτοῦ; Δυσκόλως—καὶ τοῦτο τόσοσιν ὀλιγώτερον, ὅσον ἡ δυνάμεις τῶν Μεραρχιῶν καὶ τῶν Σωμάτων τοῦ στρατοῦ ὡς πρὸς τὸ πυροβολικὸν καὶ πεζικὸν ἠυξήθησαν ἐν μέρει εἰς ἄρκετὸν βαθμὸν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Τοῦτο ἀποβλέπει πρὸ πάντων τὰ σώματα ἐκεῖνα, ἅτινα ἔχουσι συντάγματα ἐκ τεσσάρων ταγμάτων. Ὅσον πολυαριθμότερα ἢ Μεραρχία καὶ τὸ Σῶμα στρατοῦ, τόσοσιν μάλλον θὰ γίνωνται ἐξ αὐτῶν ἀποσπασματα—ἀλλ' εἰς ἕκαστον ἀπόσπασμα χρηρηγείται ἱππικόν, καὶ οὕτω τὸ ἱππικὸν τῆς Μεραρχίας θὰ διασκορπίζεται ἤδη εὐκολώτερον ἢ εἰς τὰς νῦν Μεραρχίας καὶ Σώματα στρατοῦ, ἔχοντα μικροτέραν δυνάμειν.

Δὲν θὰ ἦτο βεβαίως δύσκολον ὑπὸ τεχνικὴν ἔποψιν ν' ἀντικατασταθῇ ἡ συνθηματικὸς πυροβολισμὸς δι' ἰδιαιτέρων μέσων, διότι θὰ ἠδύναντο νὰ δοθῶσιν εἰς τὸ πεζικόν, πυροβολικόν καὶ ἱππικόν ἰδιαίτερα συνθηματικὰ φυσίγγια ἢ ἄλλα βοηθήματα. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἔχει βεβαίως μόνον περιορισμένην σημασίαν καὶ δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον εἰς εἰδικὰς καὶ ὀρισμέναις περιστάσεις—π. χ. εἰς τὸν πόλεμον κατὰ φρουρίων καὶ εἰς τοὺς σταθμούς τῆς συγκοινωνίας. Ἐν πάσαις ταῖς λοιπαῖς περιστάσεσιν, ἰδίως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν προφυλακῶν ἐπὶ ἀνοικτοῦ πεδίου καὶ ἐκείνων τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν συνεχῶς ἀνταλλάσσόμενων ἐπισταθμῶν ἢ παραλείψις τοῦ συνθηματικῶν πυροβολισμοῦ θὰ ἐπιφέρῃ τὸ κακόν, ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ συμπυκνώσωσιν ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὴν ἄλυσιν τῶν προσκόπων καὶ νὰ παρεκινήσωσιν ἐνωτικὸς φρουροὺς πρὸς συγκοινωνίαν μετὰ τῶν μακρῶν προαπο-

σταλέντων προσκόπων, ὧν ὁ κρότος ἀκούεται ἤδη διὰ τῶν νῦν ἐν χερσὶ φυσίγγιων πολὺ καλῶς εἰς τὰ ὀπίσθεν αὐτῶν ὑποστηρίγματα.

Ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς πορείας, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἀναγνωρίσει διακεκομένου ἐδάφους, θὰ εἶνε ἀνάγκη τὸ πεζικὸν νὰ θέτῃ εἰς ἐνεργεῖαν περισσοτέρας δυνάμεις, ἰδίως δὲ νὰ παρεκλήθῃ περισσοτέρας περιπολίας συγκοινωνίας, ἰάν, συνέπειᾳ ἐλλείψεως ἰσχυρῶς κροτούντος πυροβολισμοῦ, πρέπει νὰ στηριζώμεθα πολλῶ μάλλον ἢ μέχρι τοῦδε ἐπὶ τῆς ὁράσεως ἢ τῆς ἀκοῆς.

Διὰ μακροτέρων σκέψεων περὶ τῶν μεταβολῶν τῆς τεκτικῆς, θὰ θὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἀνευ καπνοῦ καὶ ἀσθενῶς κροτοῦσα πυρίτις, ἡ ψαντοσία μᾶς δεικνύει παραδόξα πράγματα. Περιπολίας τις ἀκούει ἐξέκρησιν σφίρακων συρίζουσαν ἀπροσδοκῆτως ὑπεράνω αὐτῆς. Σήμερον οἱ στρατιῶται ἀκούουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὰ τοῦ συριγμοῦ καὶ τὸν κρότον τῆς κατ' αὐτῶν βροφείσης βολῆς, ἐπομένως βλέποντες ταχέως πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, δύνανται πολλάκις πρὸ τοῦ νὰ πυροβοληθῶσι ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου, ἢ τοῦλάχιστον πρὶν ἢ ἐπέλθῃ τραυματισμὸς, νὰ προφυλάσσωνται πρὸς τὸ μέρος ἐξ οὗ ἐφάνη ὁ ἐχθρὸς καὶ περὶ ἐξέκρησιν οὐκ ἐπισκοπῶσιν. Ἐν τῷ μέλλοντι ὅμως ἡ περιπολίας μὴ γνωρίζουσα πόθεν πυροβολεῖται, θὰ πλανᾶται πολλάκις περὶ τοῦτο καὶ ἐπομένως καὶ περὶ τῆς σκοπιμότητος τῆς ἐκλογῆς τοῦ πρώτου καλύπτοντος αὐτὴν ἀντικειμένου, ἢ πάσχη δὲ ἀπωλείας ἔνεκα τούτου καὶ θὰ δαικνύηται μάλλον ἀβεβαίως ὡς πρὸς τὴν ἀπόρρσιν καὶ τὴν ἐνεργεῖαν αὐτῆς. Ἡ ὑπηρεσία τῆς ἀναγνωρίσεως θὰ γείνη λοιπὸν μεγαλύτερον ἀπωλείων πρόξενος καὶ πολὺ δυσκολώτερον. Ἐὰν σήμερον αἱ περιπολίας τοῦ ἱππικοῦ πλησιάζωσιν ἐχθρικὴν τινὰ θέσιν καὶ τουφεκιθῶσιν ἐξ αὐτῆς, μανθάνουσιν ἐκ τοῦ κρότου καὶ βλέπουσιν ἐκ τοῦ καπνοῦ τῆς πυρίτιδος, ποῖα μέρη καὶ πόση περίπου ἔκτασις κατέχεται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ τὸ μέρος τοῦτο, τὸ ὕψωμα ἐκεῖνο, αὕτη ἢ ἐκεῖνη ἢ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, κτλ. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν οἱ περιπολοῦντες ἱππεῖς ἀναγκάζονται νὰ φύγωσιν ὅσον τάχιστα καὶ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς, ἐν τούτοις αἱ παρατηρήσεις των καὶ ἐν τῇ ἐπιπολιχ ταύτῃ κατοπτέουσι παρέχουσι πολλάκις πολὺτιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν στρατηγόν, ἵνα κρίνῃ τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων.

Ἐὰν ὅμως αἱ ἐχθρικαὶ βολαὶ, αἱ βαλλόμεναι κατὰ τῶν περιπολούντων ἱππέων μας, δὲν εἶνε πλέον εἰς αὐτοὺς οὔτε ἀκριβῶς ἀκουσταί, οὔτε δραταὶ διὰ τοῦ καπνοῦ τῆς πυρίτιδος, τότε οὐ μόνον ἐξαφανίζονται τὰ πολυτιμώτερα στοιχεῖα τῆς πρώτης ταχέως ἀναγνωρίσεως τῆς θέσεως

τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ ἐξάγονται εὐκόλως καὶ ἐσφαλμένα συμπεράσματα περὶ αὐτοῦ. Διὰ τοῦ ἐπαναληπτικοῦ ὄπλου μικρῆς ἔλκεως ὁ ἐχθρὸς δύνανται νὰ κρατῇ τὰς περιπολίας τοῦ ἀντιπάλου του εἰς μακροτέραν ἀκόμη ἢ μέχρι τοῦδε ἀπόστασιν, καὶ ἴσως μάλιστα εἰς ταιαύτην, καθ' ἣν ὁ κρότος τοῦ τουφεκισμοῦ του δὲν ἀκούεται διόλου πλέον. Ἐπεταὶ ἐκ τούτου ὅτι ὅλαι αἱ ἐπιχειρήσεις ἀναγνωρίσεως θὰ γίνωνται δυσχερέστεραι ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ὅτι οἱ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενοι διοικηταὶ σωμάτων ὡς π. χ. οἱ διοικηταὶ πρωτοποριῶν, θὰ εὐρισκωνται πολλάκις ἀπέναντι πολὺ μεγαλύτερων δυσκολιῶν ἢ μὲν τούδε περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἀνὰ κρῖσιν καὶ κρίσιν τῆς θέσεως τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπεταὶ λοιπὸν ὅτι ἡ περίοδος τῶν συμπλοκῶν τῆς ἀναγνωρίσεως—πρὸ πάντων τῶν κατὰ συνάντησιν—θὰ παρατείνηται ἐνίστε μάλισα. Ἀς λάβωμεν ὑπ' ὄψει μόνον, ὅτι καὶ αἱ ἐχθρικαὶ πυροβολαρχίαι, αἱ πυροβολοῦσαι ἀνευ πολλοῦ καπνοῦ καὶ κρότου, δὲν προδίδουσι πλέον τόσοσιν εὐκόλως τὰς ἰδίας των θέσεις, ἐπομένως καὶ τὴν θέσιν τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰ στρατεύματα, τὰ κατ' εὐθείαν πυροβολούμενα ὑπὸ τῶν πυροβολαρχιῶν ἐκείνων βεβαίως θὰ κατανοήσωσι ταχέως πῶθεν ἔρχονται αἱ κατ' αὐτῶν βαλλόμεναι ὀβίδες καὶ σφαιροφόρα βλήματα, ἀλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ μάλλον πρὸς τὰ ὀπίσω εὐρισκόμενα σώματα οἱ διοικηταὶ αὐτῶν δύνανται νὰ πληροφορηθῶσι πολὺ ἄργα περὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ—διότι δὲν εἶνε ἀκόμη οὔτε ἀκουστόν οὔτε δρατὸν δι' αὐτοὺς—καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐνωρίτερον ἢ διὰ τῆς ἀφίξεως ἀγγελιῶν ὑπὸ τὰς εὐνοικωτέρας περιστάσεις ἀπὸ τῶν πυροβοληθέντων σωμάτων, ἢ ἐκ τοῦ τόπου τῆς προσελεύσεως τραυματιῶν.

Διὰ τοῦ ῥητοῦ: son s'engage ai puis on voit! ὁ Ναπολέων ὑποδεικνύει μόνον τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας ἐκάστου ἀνεξαρτήτου στρατηλάτου ἢ διοικητοῦ σώματος στρατοῦ, ὅστις ὄφειλε κατὰ πρῶτον νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ, εἴτα νὰ συμπλοκῇ μετ' αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὴν συμπλοκὴν ἠδύνατο νὰ βλέπῃ καὶ ταχέως νὰ ἐνεργῇ.

Αἱ συμπλοκαὶ πρωτοπορείας ἔχουσι πολλάκις καθ' ὅλοκληρίαν ἢ ἐν παρόδει τὸν χαρακτήρα ἐπιχειρήσεων ἀναγνωρίσεως, διότι μετὰ τὴν ἐπαφὴν τοῦ ἐχθροῦ ζητεῖται νὰ παρασυσθῇ οὕτως εἰς πρόωρον ἀνάπτυξιν τῶν στρατευμάτων τῆς πρώτης αὐτοῦ γραμμῆς, ἰδίως δὲ τοῦ πυροβολικοῦ του. son s'engage! Ἐξ ἐκείνου λοιπὸν, τὸ ὅποσον ὁ ἀνώτατος ἀρχηγὸς ἠδύνατο ν' ἀκούῃ τότε ἰδίως ὡσὶν ἐκ τῆς βροντῆς τῶν τηλεβόλων καὶ ἐκ τοῦ κρότου τοῦ τουφεκισμοῦ, καὶ νὰ βλέπῃ ἰδίως ὁμοίως ἐκ τοῦ πρὸ τῶν ἐχθρικοῦ πυροβολαρχιῶν καὶ γραμμῶν τοῦ πεζικοῦ κειμένου καπνοῦ τῆς πυρίτιδος, καὶ ἐκεῖ-

νου ὅπερ ἦτο δυνατόν νά μάθῃ μετὰ ταῦτα ἐκ τῶν ἀγγελιῶν τῶν πρὸς τὰ πλάγια καὶ τὰ πρῶσω περιπολιῶν τοῦ ἰππικοῦ, ἐξ ὧν τούτων, λέγομεν, ἐσχημάτιζε περίπου τὴν κρίσιν του περὶ τῆς στάσεως τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐνήργει συνωδῶ πρὸς ταύτην.

(Ἐκτετατὴ εἰσαγωγή)

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΣΕΛΙΑΔΕΣ ΤΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ

Ἐξωθεν τῆς Καπνικαρέας, περὶ ὧραν ἔκτην τῆς ἑσπέρας. Σάββατον, καὶ τὰ παράθυρα τῆς γηραιᾶς βυζαντινῆς ἐκκλησίας λάμπουν φωτισμένα, ἀναγιγνωσκόμενου τοῦ ἑσπερινοῦ. Ἡ ἐρμηνεὺς ἤδη ἀρχίζει νά συσκοτάζεται, καὶ οἱ φανοὶ τοῦ ἀερίοφωτος δὲν εἶνε ἀκόμη ἀναμμένοι. Αἱ ἀμυδαὶ διέρχοντ' ἐν πατάγῳ καὶ καλπασμῶ ἀπὸ τοῦ ἐντεῦθεν μέρους, παρ' ὀλίγον καταπατούσαι ἀδιαφόρως τοὺς βραδύ βαίνοντας ἀραιούς διαβάτας, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ ἐκείθεν μέγα ὀδόφραγμα ὀγκωδῶν λίθων, συσσωρευμένων χάριν ἐγειρομένης ἐγγύς του οἰκοδομῆς, ἐκλείσει τὸ πέρασμα. Ἄνιστρά φωνὴ ψάλτου ἀκούετ' ἔσωθεν. ρινοφυγοῦσα μονότονα θρησκευτικὰ τροπάρια. Ἀπὸ κειροῦ εἰς καιρὸν, γραῖα σπεύδουσα ἡμεσῆλιξ ἀνήρ, φέρων ὅλα τὰ σοβαρὰ ἐξωτερικὰ δείγματα ἀθηναίου οἰκοκύρη, καταβαίνει τὰς ὀλίγας βαθμίδας, εἰσέρχεται εὐλαβῶς εἰς τὸν ὑπόγειον ναῖον, ἀπαρτάλακτως φαντάζεσαι ὡς θά εἰσέρχοντο οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἰς τὰς κατακόμβας, ἃς σοῦ ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην οὕτω πως κωχόμενον ἐντὸς τοῦ ἑδάφους τὸ παλαιὸν ἐκκλησίδιον, βίαιαι λιθυκαὶ πνοαί, κονιορτοῦ λευκοὶ εἴφωνες καὶ χωμάτων στρόβιλοι φαιοί, μαστίζουν κατὰ διαλείμματα, τυφλοῦντες καὶ ἀκατάσχετοι, τὸν δρόμον, ὡς νά διήλθεν ἀπροσδοκίτως ἀνωθεν αὐτοῦ παραδόξου νομίζεις λαίλαπος ἢ πτέρυξ. Τὰ πλείστα τῶν περὶ ἐμπορικῶν ἐσφάλισαν ἤδη τὰς θύρας των καὶ ἡσυχία πλήρης κατὰ τ' ἄλλα βασιλεύει. Βραδύναντες ὁμίλοι μικρῶν ἐργατῶν ραπτῶν ἐπιφαίνοντ' ἐνίοτε ταχύνοντες τὸ βῆμα πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὰς μακροσμένους συνοικίας των ἢ ἀγυῖόπαις συρίζων παρελαύνει. Καὶ ὑπεράνω, σιγῆλῃ, ἀκύμαντος, γαληνιαῖα, κυανοῦν στέγασμα, ἀνέφελον κάτοπτρον, μακρὰ ταινία τοῦ ἀττικού οὐρανοῦ σκεπάζει τὴν ὁδόν.

Ἄφνης, ὀπίσω τοῦ ἱεροῦ, ἀπὸ τοῦ πρὸς τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος μέρους, παρὰ τὸ ὀδόφραγμα, ἀλλόκοτος ἤχησε κραυγὴ.
— Ὅριστε, κύριοι, εἰς τὸ περίεργον θέαμα, τὸ ὠραῖον πανόραμα, μία δεκάρα ὁ ἄνθρωπος, κύριοι, ὄριστε! . . .

Καὶ κωδωνισμός, μακρὸς, ὄξυς, συνοδεύει τὴν κραυγὴν. Δύο χεῖρες ἐπιφαίνονται στήνουσαι ἐπὶ τῆς γῆς, παρὰ τὴν ρίζαν τοῦ ναοῦ ἀκριβῶς, μέγαν τρίποδα, ἐξ ἐξείνων ἐφ' ὧν οἱ πλανόδιοι στραγαλοπάλαι ἀποθέτουσιν συνήθως τὰς πραγματείας των. Ὁ τρίπους στερεοῦνται καλὰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐναποτίθεται ἐυμέγεθες κιβώτιον, κατεσκευασμένον ἐκ προστύχων σανίδων καρφωμένων πρὸς ἀλλήλας οὕτως ὥστε τὸ κιβώτιον νά διαιρηθῆται εἰς δύο μέρη. Ἐν, τὸ ἀνωθεν, ὑψηλόν, ἐπίμηκες, ὑπερκείμενον, ἄλλο δέ, τὸ κάτωθεν, προεξέχον, ὡς συρτάριον βιβλιοθήκης χρησιμεῖον ὡς βάσις αὐτῆς καὶ ἀνοικνόμενον, πλατύτερον, μὲ τρεῖς μεγάλας ὀπὰς ἐπὶ τῆς προσόψεως, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶνε περασμένοι βελιοὶ χονδραί. Ἐπὶ τῶν σανίδων εἶνε κολλημέναι γελοιογραφίαι διάφοροι ἐξ ἐφημερίδων ἢ ἐξ ὀφύλλων χρωματιστὰ φυλλαδίων σιγροχάρτου, ἀποκρυπτόντα τοῦ ζύλου τὴν ὕψην. Παρὰ τὴν δεξιὰν πλευράν, ἀπὸ κρῖκου προσηλωμένον, κινούμενος διὰ σπάγγου κρεμασμένον ἀπ' αὐτοῦ, κωδωνισκὸς ἤρτηται. Τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ κιβωτίου εἶνε ἀνοικτόν, οὕτως ὥστε ἡ χεὶρ νά δύναται νά εἰσάγῃ καὶ νά ἐξάγῃ ὅ,τι θέλει. Τὸ κάτω μῆκος αὐτοῦ εἶνε φωτισμένον, καὶ τὸ φῶς ἐξέρχεται διὰ τῶν ὀπῶν, ἀπὸ μικροῦ φανοῦ προσκεκολλημένου φαίνετ' ἔσωθεν. Τὸ ὅλον οἰκοδόμημα ἀπολήγει πρὸς τ' ἄνω εἰς εἶδος τι τριγωνικῆς πυραμίδος, ἐπὶ τῆς ὑποίας προσπασσαλευμένοι κυματίζουσι τέσσαρες κυανόλευκοι σημαῖαι, ἐκ τῶν μικροσκοπικῶν ἐκείνων ἃς καθίζουσι παρὰ τοὺς φανούς αὐτῶν αἱ ἀμυδαί, κατὰ τὰς βασιλικὰς ἢ ἐθνικὰς ἑορτάς. Τὰ πάντα τοποθετοῦνται μετὰ προσοχῆς, ἀφαιροῦνται τὰ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ τρίποδος λιθάρια ἵνα μὴ τυχὸν πατῶν ἐπ' αὐτῶν καὶ ταλαντευόμενος πῆσι, μετακινεῖτ' ἐπ' αὐτοῦ τὸ κιβώτιον ἐπανειλημμένως ἕως οὗ εὕρῃ τὴν ἰσορροπίαν καὶ σταλῇ ἀσφαλῶς, πλατάγημα δὲ τῶν δύο χειρῶν ἀκούετ' ἐν τέλει κροτούσαν πρὸς ἀλλήλας εἰς ἐνδειξίν φαίνετ' ἐυχαριστήσεως ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ τοῦ παθουμένου. Τὸ οἰκοδόμημα ἰδρύθη.

Καὶ ἡ φωνὴ ἐπαναλαμβάνει ἰσχυρότερον.
— Κύριοι, ὄριστε, τὸ ὠραῖον πανόραμα, νά ἰδῆτε τὰ ἀξιοπεριέργα, τὰ σπουδαῖα πρόσωπα τῆς ἐποχῆς καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα! . . . Μία δεκάρα μόνον, μόνον μία δεκάρα, κύριοι! . . .
Ἦνε ἀλήτης, μεῖραξ ὡσεὶ δεκαοκταετής, ἐκ τῆς μεγάλης νομαδικῆς φυλῆς ἐξ ἧς στρατολογεῖται τὸ πολυάριθμον ἔθνος τῶν παικτῶν τοῦ παπᾶ ἢ τῶν λωποδυτῶν τῆς πρωτεύουσας καὶ τοῦ Πειραιῶς, ἐπιθυμήσας φαίνεσαι ν' ἀλλάξῃ ἐπὶ τινα καιρὸν ἐπάγγελμα καὶ συλλαβῶν τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν νά παράσχῃ ψυχαγωγίαν τινὰ εἰς τὸ στεροῦμενον θεαμάτων κοινόν τῆς

πόλεως, παράδοξος βεδουίνος, τῶν Ἀθηνῶν, οὐτινος ἢ πρωτότυπος κατατομὴ διαγράφει ἐν τῷ σκόφωτι τῆς προβαίνουσας ἑσπέρας, ἐκφραστικωτάτη. Τὸ χροῖμα αὐτοῦ σοῦ ἐνημιζεῖε διαδοχικῶς καὶ τοῦ σίτου καὶ τοῦ πορτοκαλλίου καὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἠλέκτρου τὴν χροιάν. Ἡ μύτη αὐτοῦ ὀρθοῦται πρὸς τ' ἄνω, καὶ τὰ μῆλα του ἐξέχουν, ὑπὲρ τὰς κοιλότητας τῶν κατίσχνων παρειῶν του, ὁστεώδη. Οἱ ὀφθαλμοὶ του, μικροί, ζωηροί, εὐκίνητοι, σπινθηροβολοῦν πονηρίαν καὶ ἀναιδείαν. Ὁ λαίμηξ αὐτοῦ καταμακρὸς ἐγείρεται ἐπὶ τοῦ ἡμιγύμου στήθους του καὶ ῥάκη καλύπτουσι τὸ λοιπὸν σῶμά του. Τρυπημένα εἶνε τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ, ἔτινα σύρει περιπατῶν δίκην ἐμβάδων. Ἐπὶ κεφαλῆς φέρει πῖλον, προδήλως ἀθλήσαντα πολλαχῶς, ὑπὸ καταγιγῶν ὄμβρας καὶ ὑπὸ καύματα ἡλίου, πλατύγυρον, ἀπεριγράφτου χρώματος καὶ σχήματος ἀσυλλήπτου, μὲ μακρὸν σχῆμα οἶον πληγῆς ἐκ μαχαιρίου ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθεν χεῖλους, κερωσμένον μέχρι τῶν ὠτων, καταβαίνοντα μέχρι τῶν ὀφρύων, φθάνοντα μέχρι τοῦ αὐχένους. Καταφανῶς, τὸ πρὸ αὐτοῦ κατασκευάσμα, τὸ ἰδρυμένον ἐπὶ τοῦ τρίποδος, εἶνε ἔργον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Καὶ ἤλθε φέρων αὐτὸ ἐπ' ὤμων, ἀφοῦ περιεπλανήθη ἐπὶ μακρὸν, κουρασθεὶς φαίνεται, νομίζας ἴσως τὸ μέρος μάλλον κεντρικὸν ἢ αἰ πλατεῖαι καὶ αἰ ρύμαι εἰς ἃς ἐπλανάτο καὶ κατὰλληλον διὰ τὰ πῆξῃ ἐπὶ ὧρας τινὰς τὸ θέαμά του. Καὶ ἵσταται τόρα ἐκεῖ, μὲ τοὺς ῥόθωνας εἰς τὸν ἀέρα, παρὰ τὸν τρίποδά του, ὡς στρατιώτης μὲ τ' ὄπλον παρὰ πόδα, ἀποθλιπόμενος πρὸς τοὺς παρερχομένους ὡς νά προσκαλῇ αὐτοὺς καὶ διὰ τοῦ βλέμματός θρασείως, ἠδονικῶς ἀναπνέων τοῦ δρόμου τὴν κονιορτώδη ἀτμοσφαῖραν, ὡς νά πλήρῃ ἐν τῇ θερμῇ αὐτῇ ἀθηναϊκῇ ἑσπέρῃ εἰς τὸ μόνον προσιδιάζον αὐτῷ στοιχεῖον, ἀπαραίτητον νομίζεις συμπλήρωμα τῆς ὅλης περίεξ σκηνογραφίας, ἐξέχον πρότυπον, ἀπαρτάμιλλος ἐμφάνισις, ἀναμμένων θαρρεῖς τὸν μέγαν ζωγράφον ὅστις νά τὸν ἐγκολάψῃ καὶ αὐτὸν εἰς ἀλησμόνητον εἰκόνα τοῦ τοπείου. . .

Ἀπὸ τοῦδε, τινὲς τῶν διερχομένων ἵστανται, περίεργοι. Τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀγυῖόπαιδες ἀπετέλεσαν κύκλον περὶ τὸν ἀλήτην. Μαθηταὶ τινες, ἐπανερχόμενοι προδήλως ἐκ τοῦ σχολείου των, μὲ τὰ βιβλία ὑπὸ μάλῃς κ' ἐπωφεληθέντες τῆς εὐκαιρίας νά περιπλανηθῶσιν ὀλίγον χαζεύοντες, προστίθενται εἰς αὐτούς. Δύο ἐργατίδες σταματοῦν ἐπὶ μικρὸν καὶ παρατηροῦν αὐτὸν, ἀσκαρδαμυκτὴ κινουῦσαι ἢ μία τὴν ἄλλην διὰ τοῦ ἀγκῶνος καὶ γελῶσαι. Στραγαλοπάλης διαβαίνων βλέπει τὴν συνάθροισιν καὶ ἀποθέτει παραπλεύρως καὶ αὐτὸς τὸν τρίποδά του καὶ τὸν

ταβλῆν του παραμένων. Οἱ περιεστῶτες αὐξάνουσι κατὰ μικρὸν καὶ ὅλοι φαίνονται ὡς παρέχοντες τὴν ὄψιν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι διαφλέγονται μὲν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νά ἴδωσι τί συμβαίνει, λυποῦνται δ' ὅμως ἀφ' ἑτέρου σφοδρῶς καὶ τὴν δεκάραν. Ἐπὶ τέλους, εἰς τῶν μαθητῶν πλησιάζει καὶ ἐκδηλοῖ διαθέσεις νά κυττάξῃ. . .
— Τὸν παρὰ τὸ χέρι—καὶ κάνε χέρ-χέρι! . . . λέγει ὁ ἀλήτης στιχοῦργῶν.
— Ἄσε νά κυττάξω ντὲ καὶ τὸν δίνω! . . .
— Δὲν τ' ἀκούει αὐτὰ τὸ παιδί! . . . Μπροστά! . . . ἀπαντᾷ ἡμικλείων τὸν ἀριστερόν ὀφθαλμὸν δι' ὕψους ἐμπείρου ὁ πανοραματιστής.
Ὁ μαθητῆς ὑποκύπτει, καὶ ὁ ἀλήτης ἐνθουλακόνει περιχαρῶς τὸ διάβολον.
— Στάσου τόρα, τῷ λέγει.
Καὶ βουλόμει τὰς δύο ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ παραράματος ὅπας, ἀφίνων ἀνοικτὴν μόνην τὴν ἐν τῷ μέσῳ.
— Βάλε τόρα τὰ χέρια σου ἔτσι, ἐπιτάσσει, καὶ τῷ δεικνύει πῶς νά βάλῃ τὰς χεῖρας του ἐκατέρωθεν τῶν κροτάφων του εἰσδρόμων ἐν τῇ ὀπῇ.
— Τόρα, εἰσεῖς προσοχήν! . . . ἀνακραυγάζει.
Καὶ ἔλκει βιαίως τὸν σπάγγον τοῦ κωδωνισκοῦ, καὶ κωδωνισμα παρατεταμένον ἀντηγεῖ, καὶ θέτει τὴν χεῖρα ὀπισθεν τοῦ κιβωτίου, ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ μέρους, εἰσάγων καθέτως μέγα τετράγωνον τεμάχιον μουκαθᾶ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶνε κολλημένη χρωματιστὴ τις παράστασις, ἐξ ἐκείνων ἃς δημοσιεύουσι συνήθως τὰ ἰταλικὰ εἰκονογραφικὰ φύλλα, μεταφέρουσι δὲ καὶ παρ' ἡμῶν ἡμέτερά τινα δημῶδη, ἀφοῦ ἀλλάξουν ἀπλῶς μόνον τὸ κάτωθεν ἰταλικὸν λόγιον.
— Ὅριστε, κύριε, ἐκφωνεῖ μεγαληγόρως, νά ἰδῆτε τὴν ὠραῖαν πόλιν τῆς Ἰταλίας, τὴν Νεάπολιν, κυττάξτε πῶς ἀναψὲ τὸ ἡφαίστειον τοῦ Βεζουβίου καὶ αἰεὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι τρέχουν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νά φύγουν ἀπὸ τὸν κάπνόν καὶ τῆς πέτραις ὅπου πετάει. . . Κυττάξτε ἢ καρότσαις πῶς τρέχουν εἰς τοὺς δρόμους γιμάταις ἀπὸ ὠραίας πριμαντόνας. . . Κυττάξτε τὰ διάφορα σπουδαῖα καταστήματα τί πλοῦτος σοῦ ἔχουν! . . .
Ὁ θεατῆς ἐμβλέπει ἀπλήστως καὶ ἐκθάμβως. Καὶ ὁ κύριος τοῦ πανοράματος, ἀφοῦ τὸν ἀφήσῃ ἐφ' ἱκανὸν ν' ἀπολαύσῃ τὸ θέαμα, ἐξάγει τὴν εἰκόνα, τὴν ἐναποθέτει διὰ ταχειᾶς κινήσεως τῆς χειρὸς εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ κιβωτίου, καὶ εἰσάγει ἄλλην, κατὰ πάντα ἀνάλογον, ἀφοῦ προηγουμένως κωδωνισῇ δις ἢ τρίς προαναγγέλλων ὅτι νέα ἐμφανίζεται εἰκὼν, ὡς ἐν τῷ θεάτρῳ προειδοποιεῖται διὰ τῶν τριῶν καθιερωμένων κτυπημάτων τὸ κοινόν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει ἐκάστης πράξεως.

— Όρίστε, κύριε, έπιφωνεί και πάλιν, εδω είναι ή πολιορκία τής Πλεύνας, ή μεγάλος πόλεμος τών Τούρκων με τούς Ρώσους, κυττάξτε πόσαις χιλιάδες πληγωμένοι και σκοτωμένοι, παρατηρήσατε τόν Όσμαν-πασά πώς έχουμήςε και τριχί κατεπάνω των με τό σπαθί εις τό χέρι...

Πράγματι δέ ή εικών περιστα πόλεμον, δεινόν άγώνα όλων τών γνωστών χρωμάτων προς άλληλα, πάλην μανιώδη του έρυθρού και του πρασίνου και του λευκού προς τό μαύρον και τό κίτρινον και τό καναούν, συμπεφυμένων όλων εις περιεργότατον μίγμα προς άπειρόνισιν πεδίου μάχης, εν ή φανταστικοί τούρκοι ους θα ήδυνάτετε τείως να υποθέσης ποτέ υπό τοιαύτας μορφάς και εις τοιαύτας στάσεις συμπλέκονται εν του συστάδην προς ρώσους άπίθανωτάτων όψεων και άνηκούστων σχηματισμών. Έκτροματικά λόγχα συγκρούονται θηριωδώς, μακρότατα πυροβόλα εξεραιύγονται φρικαλέα σύννεφα καπνού, σπάθαι πλατύταται κροδαίνονται εν λύσση. Παραδοξοτάτη άμορφος μάχα ζώντων και νεκρών καλύπτει τό έδαφος άπ' άκρου εις άκρον. Πελώριος φαιός ήπος, μ' έξηρωθωμένα τά σκέλη και στρεβλόν τόν τράχηλον, καλπάζει άκατασχέτως άκριβώς εν τώ μέσω τής εικόνας, πατών άνηλεώς επί τών δ'ήθεν πτωμάτων. Άνωθεν δέ, έστημένος επί εΐδους τινός βράχου, υπερμέγεθες κενόνιον βάλλει άπιστευτου και άοράτου μέχρι τούδε όγκου βόμβας, ών αι πλείσται καταπίπτουν επί τής κεφαλής τών μαχομένων, ως σάπια νομίζεις πορτοκάλλια ριπτόμενα αυτοίς, χωρίς να τούς προξενούν ως φαίνεται και πολλήν εντύπωσιν. Άλλά κωδωνισμός καταπαύει διαμιάς και τόν άγώνα τούτον τών γιγάντων, και ή άλήτης επαναλαμβάνει, άλλην εικόνα ύπεισάγων.

— Έδω είναι ή περίφημος Βενετία όπου είναι κτισμένη μέσα εις τήν θάλασσαν, κυττάξτε τά παλάτια της πώς στέκονται από τό ένα μέρος και από τό άλλα, κυττάξτε και τό νερόν πώς τρέχει μέσα εις τούς δρόμους, ώσαν ποτάμι... Τή άληθεία δέ, μεταξύ δύο στοιχων τεραστων οικιών, μακρά γραμμή σημειοΐ ρέον πελιδνόν και κατά πάσαν πιθανότητα βρωμερόν νερόν. Και ή περίφημος Βενετία εξαφανίζεται, ίνα τήν διαδεχθῃ—

—Τό Συνέδριον του Βερολίνου, όπου είναι μαζευμένοι όλοι οι πρέσβεις τών Μεγάλων Δυνάμεων και εις τήν μέσην ή Βίσμαρκ, και τούς φοβερίζει, και κάνουν αυτοί να μιλήσουν, και τρού λέει σουτ!...

Και έπιφαινεται τινόντι ή σιδηρούς κηγκελάριος, με τό κράνος του, όργιλος, βλοσυρός, φουσκωμένος εν του θυμού και εν του πάχους, ως μέλλων από στιγμής εις στιγμήν να σκάση.

Και ή φωνή του ήμπερσαρίου, του παριόγτος

τόσον εύθηνά και ούτω προχείρως πάντα ταύτα τά θαυμασία θεάματα εις τό κοινόν, άντηχεί, στομφώδης, εύκρινής, επιβάλλουσα, ως δημοσίου κήρυκος ή ύπαιθρίου βήτορος πολιτικής διαδηλώσεως...

Βαθμηδόν, ή περι αυτόν κύκλος συσφίγγει' έτι μάλλον. Η συνάθροις όγκούται και άποβαίνει θορυβωδεστέρα. Τόν μαθητήν διεδέχθη πρό πολλού έτερος και τούτον παλιν άλλος. "Όλοι θέλουν να ίδουν εξ ύπαμοιβής. Και ή άλήτης, βλέπων τό διεγερόμενον ένδιαφέρον, έντείπει τήν φωνήν αυτού, και βοά κερραγός, και άνελίσσει νυν τήν περιγραφήν και τήν διαδοχικήν έκθεσιν πολύ περιεργότερων άντικειμένων. Η σύγχρονος ιστορία και ή σύγχρονος χρονογραφία και ή σύγχρονος πολιτική άκόμη τω πρέχουν νέα και άπροσδόκη-α θέματα. Άναμφιβόλως ή ανθρωπος γνωρίζει καλά τήν τέχνην του και κυνηγά τήν έπικαιρότητα.

— Ίδού, λέγει, κύριε, εδω είναι ή φοβερή μάχη του Γιαννάκη του Άντερογάλη, πρακτικήστε πώς έμπήκε μέσα εις τήν κάμαρα όπου είναι ή δύο κυρίες και είναι ντεκαλτέ δια να υπάγουν εις τό θίατρον και τί φοβερήν μάχαιραν κρατεί ή θηριώδης ανθρωπος, και πώς ή μία έμεινε με τά μεσοφόρια και με τής παντόφλαις εις τό χέρι από τό φόβο της και ή άλλη έντυθηκε άνδρικήα δια να τόν γελάση και έχώθηκε αποκάτω από τό κρεβάτι δια να γλυτώση...

— Νά, κύριε, και ή κύριος πρωθυπουργός μας όπου παίζει πέρα με τόν άρχηγόν τής άντιπολιτευσεως και λέει ββη από καρρή και δύο από μπιστούνια. Προσέξτε ή καυμένος ή Θεοδώρης πώς φαίνεται λυπημένος, λέει μια από ήτου και με κανόνα, και ή Σωτηρόπουλος λέει πάσσα.

— Έδω, κύριε, προσέξτε καλά, εδω είναι τό σπουδαίον τής έποχής, ή απόπειρα τής αυτοχειρίας του Ροδόλφου με τήν Βερτσέρα, ένας αυτοκράτωρ ή όποιος άποφασίζει να γίνη θυσία δια τό χατήρι τής έρωμένης του, κυττάξτε όπου άνέβηκαν και οι δύο επάνω εις τά άλογα δια να υπάγουν εις τό δάσος, πρακτηρήσατε τόν Ροδόλφον πώς είναι γλωμός και πώς έμπερδευθηκε τό πόδι τής Βερτσέρας εις τή σκάλα και φαίνεται και ή κάλτσα της...

Και εισάγει πάντοτε εικόνας, πάσας κατά τόν αυτόν τρόπον κατεσκευασμένας, παν άλλο βεβχίως περιστώσας ή τά πρόσωπα και τά γεγονότα άτινα διαλαλεί, θέτιον αυτάς πρώτον εις τό κάτω μέρος του κιβωτίου, άπέναντι τών όμμάτων του πρακτηρητου, και έπειτα εις τό άνω, κρατών δέ και μερικώς ανά χείρας ως έφεδρειαν. Όταν δέ τελειώση όλη ή σειρά, κωδωνίζει

βιαιότερον τόν κωδωνισκον, και έπιφωνεί βροντοφώνως, πρακτῶν τά στρατιωτικά προστάγματα: — Άααα-νάπανσις!!...

Α! βεβχίως είναι ή ανθρωπος του κοινού του. Νέοι όμιλοι προστίθενται ανά πᾶσαν στιγμήν και παρακωλύουν σχεδόν τήν κυκλοφορίαν. Διάλογοι συνάπτονται μεταξύ του πλήθους, άποριών ή θαυμασμού δηλωτικοί. Ό εις ώθει τόν άλλον και προσπαθούν τίς μάλλον να πλησιάζη έγγύτερον. Έπικουρία κ' εξ άλλων μαθηταρίων καταφθάνει. Συνοδεία εκ στρατιωτών, με τά πλατέα πανταλόνια των και τας χονδράς άρβυλας των, άνκοινούν προς άλλήλους τας έντυπώσεις των, με τά όμματα διεσταλμένα και ήλιθια εν τής εκπλήξεως και τά χείλη άνοικτά και σιελώδη. Νεοσύλλεκτός τις προφανώς, με τό πληκτικόν πεσμένον πρό των όφθαλμών, μπαρμπάται τό όποσον βέβαια μόλις πρό όλίγων ήμερών μόνον ή ήλθεν από τό χωριό του, χάσκει τό κακώμορον, έννεόν, με τήν γλώσσαν μέν πιθαμήν εκτός του στόματος. Αί άμαξαι διέρχονται πάντοτε καλπάζουσαι, άλλ' ή κρότος αυτών ακούετ' άμυδρότερος, ως εκ του θορύβου τής συναθροίσεως. Η άναρά φωνή του ψάλτου, του άπαγγέλλοντος έντός του ναΐσκου μονότονα θρησκευτικά τροπάρια, κατεπνίγη έντελώς. Και ή πανοραμιαστής θριαμβεύει, άποστίλθων όλοι, δεσπόζων του συρφετου, ήρωε τής σκηνής, με τήν πονηράν και άνκαθή προκαιοκίτρινον αυτού μορφήν άστράπτουσαν εξ εύχαριστήσεως, θαυμάζων καταδήλω: έαυτόν, συνάζων άπλήστως δεκάλεπτα και κρυπαζών άδιακόπως. Και ή τόνος τής κραυγής ύψούται ανά πᾶσαν στιγμήν άκατασχέτως προς τήν διαπασών, και ακούεται μακρότερον αναπαλλόμενος, και σκορπίζεται πάντοτε, όξυς, διάτορος, βραγχώδης, ως άπληπισμένη έπίκλησις λιμώτταντος στομάχου:

— Όρίστε, κύριε, τό ώραϊον πανόραμα, τό άξιοπεριεργα τής έποχής, μία δεκάρα, κύριε, ή ανθρωπος, ήριστε!...

Άλλα δικαιώς, άπροσδοκήτως, διακόπτεται περιέργως εν τώ μέσω τής φράσεως. Χείρ τις έτίθη επί του βραχίονος αυτού και τόν αναγκάζει να μεταστραφῃ. Είναι νεαρός ιερέυς, περίπου τριακοντούτης, μελανοπώγων, ώχρός, με βλοσυρούς όφθαλμούς και έπικεχυμένην έφ' όλου του του προσώπου τήν έκφρασιν εκείνην, ήν τόσον εξαισιώς εικονίζει ή λαός, όταν όνομάζη τινά φαρμακομήτην.

— Νά σου είπω έσένα, λέγει αυστηρώς προσβλέπων αυτόν, να φύγης άπ' εδω... Τι ήλθες και μάς εκάθησες άπ' εζω... Έδω είναι εκκλησία... Να φύγης!...

Ό άλήτης παρατηρεί επί μικρόν έκπληκτος

τόν άνέλπιστον τούτον ήμιλητήν και φαίνεται ως να μη έννοη και ή ιερεύς, εξακολουθών και αυτός να τόν προσβλέπη όξέως, επαναλαμβάνει:

— Τι με κυττάξεις έτσι;... Σου λέγω ότι πρέπει να φύγης άπ' εδω... Δεν με καταλαμβάνεις;... Τι θέσις είναι αυτή που ήρθες και μου έδιλάξες;... Πανοράματα θέλουμε έμεις εδω;... Έδω είναι εκκλησία!... Να φύγης γρήγορα!

Τήν φοράν αυτήν ή άλλος φαίνεται ότι ένδησε και ύψων τούς ώμους, άδιαφόρος:

— Καλά, άπαντά σιωπητικώς, ή φύγω και στρέφεται προς τόν τρίποδά του δια να εξακολουθήση τό έργον του.

— Όχι θα φύγης... Να φύγης άμέσως!... Δέ μπορείς να κάθεις εδω...

— Τώρα φύγω, άποκρίνεται' εκείνος πάλιν άπαθώς.

Ό ιερέυς παραμένει επί μικρόν, άμφιρέπων άν πρέπει να τόν αφήση εις τήν διακρίσιν του και να επανέλθῃ εις τήν εκκλησίαν ή να έπιμείνη. Άλλ' ή άλήτης δεν φαίνεται να τό έχη σκοπόν να μεταναστεύτη πράγματι. Και ή ιερεύς, έντόνωτερον:

— Σου είπα να φύγης, επαναλαμβάνει μετ' όργης. Τι κάθεις;... Να φύγης άμέσως!...

Όρίστε!... Ηύρε τόν τόπον να έλθῃ και να σταθῃ!... Δέ μπορούμε έμεις να σέ ακούωμε να φωνάζης έτσι άπ' εζω... Η εκκλησία διαβάζει μέσα!... Έδω είναι εκκλησία!... Διαβάζομε έμεις μέσα!...

— Καλά, βρ' αδερφέ!... λέγει άδημονών ή άλλος. Και άποφασίζει να συλλέξη τά πράγματα αυτού και να μετακινήση τόν τρίποδά του.

Μεταξύ του πλήθους ή άπροσδόκητος εμφάνισις του ιερέως επέσπεν ικανήν συγκίνησιν. Οι πλείστοι, μη άντιληφθέντες τί συμβαίνει, συνωθούνται δια να ακούσουν και να καταλάβουν τό γινόμενον. Τινές κινούνται δια ν' αναχωρήσουν. Άλλοι δέ, άπορουντες δια τήν αίφνιδίαν διακοπήν τής παραστάσεως, φαίνονται δυσανασχέτουντες, και άλλοι, οι πλησιέστερον εύρισκόμενοι και έννοήσαντες εξ αρχής τί τρέχει, αρχίζουν να λαμβάνουν μέρος και αυτοί.

— Βρ' αδερφέ του λές, μωρέ, λέγει παρεμβαίνων εις τήν ύπόθεσιν εις τών παρισταμένων έπιτιμητικώς, δέ βλέπεις που είναι παπάς, τί τόν λές αδερφέ;...

— Αμ' τί θέλεις νάν τόν πῃ;... Πατέρα;... άπαντά ειρωνικώς έτερος.

Ό ιερέυς βλέπων τόν άλήτην μετατοπιζόμενον άποφασίζει και αυτός να όπισθοχωρήση και κινείται, σοβαρώς και έπισήμως, δια να έπιστρέψῃ εις τήν εκκλησίαν. Και όπισω αυτού, εις τών μαθητῶν, όρθολογιστής προφανώς, θρασέως:

— Δέ μάς αφήνεις λείω γώ και σύ!... Μάς ήρθε τώρα κι αυτός να μάς χαλάση τά σχέδια!.

Πάτε μέσα και κλέφτετε και μάς λένε πως διαβάσετε... «Διαβάζουμε!»... Κλέφτουμε και μάς λένε πως διαβάζουμε...

Ο ιερέυς κάμνει ότι δεν ακούει. Αίφνης, εις ένα των άγιοπαίδων έπέρχεται ή ιδέα να βάλη όξειαν ώρυγήν.

— Τό νού σου, παπά!... Θα σέ βαρέση!... Ο παπάς μεταστρέφεται, βιαίως, διαμιάς, άφρηλασίμως, Αλλά βλέπω ότι ή άπειλή ήτο προσποιητή, ούδεις δέ άμεσος κίνδυνος παρίσταται, έπαναλαμβάνει άποθλιπών προς τον ιδρυτήν του πανοράματος:

— Φύγε άμέσως!... Και κατέρχεται ταχέως τάς βαθμίδας τής εκκλησίας, μετά μεγάλου θρού ράσεων κινουμένων και άνεμίζοντων, ενώ ό άλλτης μεταφέρει μπιφθοριών τον τρίποδά του εις τό άπέναντι πεζοδρόμιον, οι διάφοροι όμιλοι σχολιάζουν οικολοτρώπως τό γεγονός, ή δέ όμιός των άγιοπαίδων, διατεθεισα εύθύμως εκ τής θλης πικηνής, γελά παταγωδώς κ' έξακολουθεί άναρχυγάζουσα επί μακρόν έν χορήθ θορυβωδέστατα, ως έν είδει έπώδου:

— Τό νού σου, παπά!... Παπά, τό νού σου!... ΜΙΝΑΝΑ ΜΥΤΕΑΚΗ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΩΝΟΣ

Ο ΠΑΠΟΥΛΑΚΗΣ

Γ.

Επιτυχία του τεχνάματος. — Λεπτομέρεια τής συλλήψεως. — Μεταφορά του Παπουλάκη εις τό πλοίον. — Ο νομάρχης και τό πλατύ σανίδι. — Δυσπιστία και φόβος του Παπουλάκη. — Μεταφορά αυτού επί του Όθωνος. — Η βλάστησις παραβολή. — Τά έγγραφα και τά διπλώματα. — Εντύπωση έν Αθήναις. — Ολίφις των Λακώνων. — Τό φανταστικόν ναύγιον. — Αγανάκτησις διά τήν προδοσίαν. — Ο Παπαβασιλάρος έν Σπέτσαις. — Τό σικτρόν τέλος του προδότη. — Κατεύνασις έρεθισμοῦ. — Αναχώρησις του στρατού. — Δαπάναι τής εκστρατείας. — Αποθήρυνσις Φιλορθόδξων. — Θάνατος του Φλαμιάτου. — Μυθιστορική χειροτονία. — Αμοιβαι και άμάρτια. — Οι άπολυθέντες δήμαρχοι. — Αμνηστία.

Τό τεχνάσμα όπερ έμηχανεύθησαν αι άρχαι επέτυχέ, έπιτηδελώς εκτελέσαντος του Παπαβασιλάρου τήν έαυτού άντολήν και ή Παπουλάκης συνελήθη τήν 24 Ιουνίου. Η σύλληψις του έγένετο κατά τον ακόλουθον τρόπον.

Ο ιερέυς Παπαβασιλάρος έπιστρέψε προς τον Παπουλάκην εις τήν μονήν Βαϊδονίτης, συνοδευόμενος παρά των έξμεταμψισμένων χωροφυλάκων και κομίζων τό πλαστόν έγγραφο του έπισκόπου Ασσήνης, δι' ού προσεκαλείτο δήθεν ό κήρυξ να επανέλθη εις Κολοκύνθιον. Ο Χριστόφορος πεισθείς άνεχώρησε εκ τής μονής

τήν 23 Ιουνίου, συνοδευόμενος υπό των άνωτέρω, υπό του άχωριστου άπ' αυτού δοκίμου Γεωργίου Μουντρέα και υπό όκτώ κατοίκων του δήμου Καρδαμύλης, οτινες ήθέλησαν να τον παρακολουθήσωσιν ένοπλιοι μέχρι τινός προς περισσότεραν ασφάλειαν. Οι πιστοί ούτοι συνοδοί βτε έφθασαν εις τήν Μηλίαν του δήμου Λεύκτρου θεωρούντες περιττήν πλέον τήν παρουσίαν των επανήλθον εις τά έδικα, ή δέ Χριστόφορος μετά των χωροφυλάκων και του Παπαβασιλάρου εξηκολούθησαν τήν πορείαν. Περί τό λυκαυγές τής επομένης ημέρας 24 Ιουνίου φθάσαντες εις τό έντός του δήμου Οϊτύλου μονήριον του Ίξέγκου εκρύβησαν εις παρακειμένην χαράδραν με τήν πρόθεσιν δήθεν να έξακολουθήσωσι τήν έσπέραν τήν προς τό Κολοκύνθιον πορείαν, διότι τήν ημέραν τήν ήδύνατο άσφαλώς να ήδοιπορώσιν. Έν τῷ μεταξύ ή ύπομοίραρχος Ζωγράφος προειδοποιηθείς εγκαίρως δι' ένός των χωροφυλάκων επί τούτω πεμφθέντος περί τής αναχωρήσεως του Χριστοφόρου εκ Βοϊδονίτης και περί του μέρους ένθα επόκειον να διημερεύσασιν τήν έπιούσαν, ειδοποίησε τον νομάρχην Δούκαν και έπιβιβάσθη μετ' αυτού εις τήν σταθμεύουσαν παρά τό παράλιον τής Καρδαμύλης γολέτταν Ματθ.Ιδης ήτις διηυθύνθη προς τό παράλιον του Άγίου Δημητρίου του δήμου Λεύκτρου. Εκείθεν ή ύπομοίραρχος έπιβιάς τής λέμβου του πλοίου και παραλαβών δέκα όροφυλάκας μεθ' ένός ύπαξιωματικού και δύο χωροφυλάκας, διότι ή λέμβος δεν ήδύνατο να περιλάβη πλείονας ένδρας, μετέβη νύκτωρ εις τήν παραλίαν του Καρδαμυταίου, εκείθεν δέ πεζή εκκινήσας μετά των ύπ' αυτόν όροφυλάκων και χωροφυλάκων και τεσσάρων ναυτών εκ των τής λέμβου ώπλισμένων έφθασεν εγκαίρως παρά τήν μονήν Ίξέγκου και συνέλαβε τον Παπουλάκην, μετά του όπαδού του Γεωργίου. Παραχρήμα έσπευσαν να μεταφέρωσιν αυτόν εις Καρδαμυτασίαν δι' άβάτων και κρημνωδέστατων τόπων βαδίζοντες όπως άποφύγωσι πάσαν μετά των κατοίκων συνάντησιν. Είχεν όμως ληφθή πρόνοια όπως ματαιωθή πάσα τυχόν προς άπελευθέρωσιν του άπόπειρα και διαταγή είχε δοθή προς τον διοικητήν του ύου τάγματος να πέμψη ένα λόχον εις τό χωρίον Οϊτύλον άπέχον μίαν περίπου ώρην εκ Λιμενίου, όπως έξασφαλίση τήν μεταφοράν του συλληφθησομένου ή πρόνοια μάλιστα είχαν επεκταθή και επί του τρόπου τής μεταφοράς έν περιπτώσει άντιστάσεως, άφελέστατα δέ ή νομάρχης γράφει έν τῷ εκθέσει του ότι ή ύπομοίραρχος είχε παραλάβει «και έν πλατύ σανίδι να χρησιμεύση όπως μεταφερθή δέσμιος επ' αυτού ή Παπουλάκης, έν περιπτώσει καθ' ήν δεν ήθελε ν' ακολουθήσῃ τον ύπομοίραρχον». Αλλά δεν παρέστη ανάγκη

καταφυγής εις βίαια μέτρα, διότι και οι μεταφέροντες τον συλληφθέντα ούδένα καθ' ήδόν συνήντησαν, και ή Παπουλάκης ούδεμίαν έδειξεν άντίστασιν. Θύμα γενόμενος τής εύπιστίας του έν ήμέραις παραδόξως καθ' ός κατείχετο υπό μεγίστης δυσπιστίας, διότι μη έχων πεποιθησιν ούδ' εις αυτούς τους μάλιστα πιστούς αυτόν και άφωσιωμένους εξήρχετο νύκτωρ εκ τής μονής ένθα εκρύπτετο και έκοιμάτο έν ύπαίθρῳ εις άγνωστα μέρη, καθά βεβαίως έν αναφορῇ του ή έπαρχος Οϊτύλου, άμα ένόησεν ότι έπεσεν εις παγίδα άπειθαρούνη και παρεκάλεσε τους χωροφυλάκας να μή τον κοκοποιήσωσιν. — Μείνε ήσυχοι, παππού, τῷ άπήντησεν, κανείς δεν θα σέ βλάψη, δόσε μας τήν εύχή σου και να τηγαίνωμεν. Αμα έφθασαν εις Καρδαμυτασίαν, μετηνέβη ή Παπουλάκης διά τής άναμενούσης εκεί λέμβου εις τήν κρονοιοφόρον Κωνίαν, έλλημενισμένην εις τον όρμον του Λιμενίου, διότι ή γολέττα Ματθ.Ιδης δεν είχε ακόμη άφικθή, επικρατούσης νηνεμίας. Μετά τήν άφικξιν τής Ματθ.Ιδης, επ' ής έπέβαιναν ή νομάρχης, ή Παπουλάκης μετηνέβη επ' αυτής. Είτα δέ ή Γενναίος Άρχηγός Κολοκοτρώνης μαθών δι' έκτάκτου άγγελιαφόρου τήν σύλληψιν του Παπουλάκη διέταξε τό άτμόπλοιο Όθωνα να μεταβῇ όπως παραλάβῃ τον συλληφθέντα και μεταφέρῃ εις Γύθειον, τούτ' όπερ και έγένετο. Ο Όθων καταπλεύσας εις Γύθειον τήν πρωίαν τής έπιούσης απέπλευσε τήν αυτήν ημέραν εις Πειραιά φέρων τον Παπουλάκην, συνοδευόμενον παρά του ταγματάρχου και άρχηγού του έπιτελείου του εις Λακωνίαν στρατού Σούτσου και φρουρούμενος παρά των συλλαβόντων αυτόν έξ χωροφυλάκων. Ο Παπουλάκης, όστις κατ' άρχάς είχε πολύ πτοηθή εκ του φόβου ότι εύθύς ως ήθελε περιέλθει εις χείρας τής έξουσίας ήθελε θανατωθή, απέκτησε βαθύμηθον θάρρος και έδειξε μάλιστα ιταμύτητα και προπέτειαν. Διηγούνται ότι ότε κατέπλευσε τό άτμόπλοιο εις τον λιμένα του Γυθίου ή άρχηγός Κολοκοτρώνης και τινες των άξιωματικών άνήλθον επ' αυτού να τον ίδωσιν. — Πως σού φαίνεται, παπούλη, ή καρότσου του διαβόλου; ήρώτησεν εις άξιωματικός τον επί του καταστρώματος εύριστόμενον Παπουλάκην, αινιττόμενος τήν όνομασίαν ήν άπέδιδεν εις τά άτμόπλοια, δι' ών βεβαίως πρώτην φοράν και κατ' ανάγκην έταξείδευεν. Ο μοναχός έσίγα, αλλά μετ' ολίγων έρεθισθείς εκ παρομοίων τινών έρωτήσεων ειπε μεγαλοφώνως ότι και ή Χριστός έχλευάσθη μετά τήν σύλληψιν του παρά των Ίουδαίων. Τήν βλάστημον ταύτην παραβολήν ακούσας ή παριστάμενος εύσεθής Γενναίος ώργίσθη και σφόδρα ήλεγξε τον Χριστόφορον διά τους λόγους του και τά έργα του. Ο συλληφθείς

όπακός του έτίθη υπό έπιτήρησιν επί τής καρβέττας Αμαλίας. Έν έπιστολή ιδιωτική πεμφθείσα προς τον νομάρχην Άρκαδίας εκ Γυθίου παρά ατιμίου, αξιοπίστου και φιλαλήθους προσώπου, ής άντίγραφον διεβίβασεν ή βηθείς νομάρχης προς τό ύπουργείον αναφέρεται ότι ή ύπομοίραρχος άνεκάλυψεν ότι ή πλάνος έφερε μεθ' έαυτού μίαν μικράν τσάνταν περιέχουσαν τήν άλληλογραφίαν τής Έταιρίας, τήν όποιαν είχε παραδώσει πρό ήμερών τινων εις κάποιον εκ των κατοίκων τής Καρδαμύλης, και ότι αίστάλη άπόσπασμα διά να κάμη κατ' οίκον έρευναν και έλπίζεται βεβαίως ή σύλληψις των έγγραφων τούτων, επάνω του δε εύρον διπλώματα διάφορα τής Έταιρίας, εκ των όποιων είχε διανεμίει πολλά εις τους πιστοτέρους όπαδούς του, και τά όποια είνε γραμμένα με γλωσσάν αριθμοστοιχειοθετημένην (:) πολύ διαφορετικώτερα από τά άλλα». Αλλά έν τῷ εκθέσει του ύπομοίραρχου και έν ταις αναφοραίς του νομάρχου και των άλλων άρχων ούδεμία γίνεται μνεία περί κατασχέσεως τούτων έγγραφων.

Τό άγγελμα τής συλλήψεως του Χριστοφόρου ένεποίησεν εύφρόσυνον έν Αθήναις έντύπωσιν, σφόδρα δ' έχάρησαν πάντες οι φίλοι τής τάξεως θεωρήσαντες εύλόγως μετά τούτο λήξασαν τήν έν Λακωνία στάσιν. Αι άντίθετοι προς τους ρωσοφόρους έφημερίδες προέξαρχούσης τής Αθηναίς, δεν παρέλειψαν να σκώψωσιν αυτούς διά τήν σύλληψιν του Χριστοφόρου, δι' άπενάκλου του Ναυπηγοῦ κολλώναν εις τινες στίχους άναμειγμένους εις τ' άρθρα, κατά τά περίεργα δημοσιογραφικά έθιμα τής εποχής. Αλλά όπως άντίθετος ήτο ή έν Λακωνία προέξηθηθείσα έντύπωσις. Η είδήσις αύτότη ένεποίησε λύπην και κατάπληξιν α' Η σύλληψις του λαοπλάτου έκαμε μεγάλην έντύπωσιν, γράφει ή νομάρχης Λακωνίας, και δύναμαι να είπώ ότι ή Λακωνία επενθηφόρησεν, ει και έπροσποιοῦντο ότι άπηλλάγησαν από τάς συνεπίαις ένός καταστρεπτικού πολέμου. η Παρά τοίς χυδαίοις έπεκράτει άκράδαντος πεποιθήσις ότι άνθρωπίνη δύναμις δεν ήτο ικανή να συλλάβῃ τον άγιον και θαυματουργόν μοναχόν μετά δέ τήν σύλληψιν του φήμη διεδόθη ότι τό μεταφέρον αυτόν πλοίων έναυάγησε και ότι μόνος ή Χριστόφορος δισώθη, συνέρρον δέ εις τό παράλιον οι Λακωνες όπως ίδωσι τον θεία δύναμει έλευθ.ρωθέντα μοναχόν, άλλ' έπέστρεφον κατηρεΐς. Έν Μεσσηνία όμως άπεναντίας μετά χαράς ήκούσθη ή είδήσις τής συλλήψεως και πλήρης επανήλθε γαλήνη εις τά πνεύματα, κατά δέ τήν διαβεβαίωσιν του νομάρχου, τό εμπόριον των Καλαμών επανέλαθεν εύθύς ζωηρότερον τήν κίνησιν του, επανέφερον τάς περιουσίας των όσοι δεν είχαν πράξει τούτο

πρότερον και επεδόθησαν ειρηνικώς εις τὰ έργα των.

Ιδιαίτητα έτρωσε την φιλοτιμίαν των Λακωνών η προδοσία του Παπαβασιλάρου Πάντες γενικώς έπίστευον και έκαυχώντο ότι ουδείς ποτε ήθελεν εύρεθίη Λάκων να παραδώη τον καταζητούμενον μοναχόν εις τὰ όργανα της έξουσίας και μάάλιστα άντι άμοιβής χρηματικής, ότε διέκατ' άρχάς διεδόθη ότι ο προδότης ύπήρξε Σπανδαλάρος τις οί Κολοκυνθίανοι μετέβησαν εις τὰ χωρία Χαργίης και Πύργου του δήμου Οίτιλου και έζητούν την συνδρομήν των όπως θανατώσασιν αυτόν. Ότε διέγνώσθη τίς ήτο ο άληθής προδότης, σφοδρότατη ήγήθη κατ' αυτού άγκυνάκησις. Ό ιερεύς εκ φόβου άπεδήμησεν άμείσως εκ Λακωνίας και μετέβη εις Αθήνας όπως παραλάβη την συμφωνηθείσαν άμοιβήν, συνιστα δε ο νομάρχης Λακωνίας εν τή εκθέσει του προς την Κυβέρνησιν να διορισθίη στρατιωτικός ιερεύς εις τι τάγμα ή εις την φρουράν του Νεοκαστρού, επειδή επί πολλά έτος ήν θα ήδύνατο να έπιστρέψη πλέον εις την πατρίδα του. Τό κατ' αυτού μίσος των συμπατριωτών του συνεμερίζοντο και οί άπανταχού όπαδοί του Παπουλάκη, αναφέρει δε ο έπαρχος Σπετσών εν έγγραφω αυτού προς τον Νομάρχην Αργολίδος, ότι προσομισηέντος τυχαίως εις Σπέτσας κατά τον Αύγουστον του πλοίου, εν ό εύρίσκετο ο Παπαβασιλάρος, πληθους λαού συνήχθη εις τό παραλίον με προθέσεις έχθρικοτάτας, διό η άρχή έδήησε να έπεμβή και παραλαβούσα τον ιερέα εκράτησεν αυτόν υπό φρουράν εις τό Ήπαρχείον έφ' όσον τό πλοϊον έμεινεν αυτόθε προσωμιτημένον, και πάλιν δια φρουράς τον έπέβιβασε κατά την ώραν του απόπλου. Και τότε μέν δεν έκακοποιήθη, αλλά δεν ήδυνήθη έως τέλους ν' αποφυγή τον έμυκρμένον κληρον και μετά εν έτος έδυλοφονήθη πκρά τινος νέου. Αί έφημερίδες αναφέρουσιν ότι ο πατήρ του ιερέως, ού μόνον έχάζη μαθών τον φόνον του έναγούς υίου του, αλλά και προσέφερε σπαρτιατικώτατα δύο ταλλήρων άμοιβήν εις τον κομισαντα αυτόν την είδησιν. Σημειωτέον όμως ότι καθά προστίθησιν η αναφέρουσα τον φόνον του έφημερίς, ο νέος τον έφόνευσεν εκδικούμενος την οικογενειακήν του τιμήν, επειδή ο Παπαβασιλάρος είχε βιάσει πρό τινος χρόνου την άδελφήν του! Ωστε φαίνεται, ότι ο αιδεσιμώτατος έφερον ούκ όλίγα βάρη επί της ίερής του συνειδήσεως και η ίπίγειος τιμωρία του ήτο άνταξία των πράξεών του.

Όσον σφοδρά και άν ήτο η λύπη των Λακωνών δια την σύλληψιν του τόσον προσφιλοῦς αυτός κήρυκος, ήμέρα τή ήμέρα ούχ ήττον ήρχιζε να μετριάχεται, εκλιπούσης δε της άφορμής και της άδικόπου υποκινήσεως, ο έρεθισμός των πνευμάτων βχθρηδόν κατηνύσθη. Ίδέναι

συνετώτεροι ήρχισαν να έπικρατώσι, πολλά δημοτικά συμβούλια δια ψηφισμάτων αυτών διετράνωσαν τὰ κρίσηματα της άγάπης και της άφροσύνης των προς τον θρόνον και τον σεβασμόν αυτών προς τὰ καθεστότα, πολλοί δε έγκριτοι ιδιώται εκ των δυτικών δήμων της Λακωνίας συμμετασχόντες των ταρχών και των ύπερ - ού Χριστοφόρου σπκσιαστικών επιδείξεον, μετακληθέντες προσήλθον εις τας άρχάς επικαλούμενοι την επείκειαν της Κυβερνήσεως. «Η θρησκευτική αυτή παραφορά των Λακωνών, γράφει εν ποιητική μεταφορά ο νομάρχης Λακωνίας εις την γενικήν αυτού εκθεσην, ήμοιάζει τους εις την πολυμοβρίαν με ήρμην βέοντας χειμάρρους και άμα τό αίτιον της παραφοράς των και της θρησκευτικής των μέθης εξέλιπε, κατηνύσθη τό εξημεμένον αίσθημά των και ο χρόνος θέλει κάμει να εξαλειφθίη όλοσχερώς από τας καρδιές των Λακωνών και αυτή η ιδέα ύπερ του λαοπλάου». Ένοπλος συνάθροισ εν δαμου ύπήρχε πλέον και αυτοί δε οί εκ φόβου έως τότε ώχρωμένον κάτοικοι του Κολοκυνθίου, των Πηγαδίων και των Άλτομυρών μετά την σύλληψιν του Χριστοφόρου παρήτησαν την έμπόλεμον κατάσταση και άνέλαβον τὰ ειρηνικά των έργα. Η παρουσία άρα του στρατού δεν ήτο πλέον αναγκαία, συνέστησαν δε μόνον αί άρχαι την ταχείαν ενίσχυσιν των διαφόρων εν τή χώρα σταθμών της χωροφυλακής και αι πεμψείσαι εκτάκτως στρατιωτικά δυνάμεις βχθρηδόν άπεσύρθησαν. Έπικυκλωθέντα δ' ένταύθα ότι καθ' όλον τό διάστημα της εν Λακωνία δεκμονής του ο στρατός έτήρησεν έφεκτικήν και έπιτηρητικήν στάσιν. Στρατιωτικά κινήσεις έγινόντο έλάχισται, προς τὰ δυτικά μέρη της Λακωνίας κατά τας πρώτας ήμέρας του Ιουνίου ήτε ήμαζεν ο ύπερ του Παπουλάκη ένθουσιασμός, εξετελέσθησαν δε άυται δι' άποσπασμάτων ούχι πολυαριθμών, ελλημενικών κυρίως εκ των ταγματών της όροφυλακής. Ο δέ Γενικός Άρχηγός Κολοκοτρώνης παρέμεινε διαρκώς σχεδόν εν Γυθείω, ενεργών από κοινού μετά των πολιτικών άρχών προς σύλληψιν του ταραξίου και προς κατεύθυνσιν των πνευμάτων δι' ήπίων μέσων. Ο στρατός είχεν ενίσχυθίη και δια 393 στρατολογηθέντων εν συνόλω έθνοφυλάκων, εξών 200 διετέλεσαν υπό τας διαταγάς του συνταγματάρχου Πιερράκου, 50 υπό τας διαταγάς του συνταγματάρχου Πετροπουλάκη και κατόπι του ταγματάρχου Σταρογιάννη, 15 υπό τας διαταγάς του Γιαννούτσου Δομίστικου, 8 ύπηρέτων ως φρουρά του προσωρινού νομάρχου Λακωνίας Δούκα Κ. Δούκα και 100 έστρατολογήθησαν κατ' έγκρισιν του Υπουργείου. Πάντες ούτοι απέλύθησαν λαβόντας μετά των εν Καλάμαις στρατολογηθέντων και ύπηρητησάντων

υπό τας διαταγάς του Γ. Καπετανάκη, Γ.ρ. Κορριωτάκη και Σχινά δραχ. 17,525.75. Τά έξοδα της έστρατείας εν συνόλω συνεποσώθησαν εις δραχ. 36,043.78, ήτοι :

Εις μισθοδοσίαν έθνοφυλάκων	δραχ. 17,525.75
Εις σιτηρέσια των προσελθόντων άπορητήτων υπό τον ταγματάρχην Ματάλαν, Σπυρ. Κοπανίτσαν, Α. Κορριωτάκη, Μελετόπουλον (εις Καλάμας)	1,512.38
Εις άμοιβήν Παπαβασιλάρου	6,000.—
Εις άμοιβήν των συντελεσάντων προς σύλληψιν του Χριστοφόρου στρατιωτικών	7,116.—
Εις διάφορα έκτακτα έξοδα των άρχών	3,559.75

Έν όλω δραχ. 36,043.78

Διά τό ποσόν διέ τούτο εξήτήθη παρά της Κυβερνήσεως ιδιαιτέρως πίστωσις.

Η σύλληψις του Χριστοφόρου και η καταστολή της εν Λακωνία στάσεως συνήργησεν ως ήτο έπόμενον εις την βαθμικίαν κατεύθυνσιν της εξαίφως, πανταχού όπου ύπήρχεν έρεθισμός πνευμάτων ένεκα του κηρύγματος του Χριστοφόρου και της διαδόσεως των άρχών των Φιλορθόδοξων. Οί πολυπληθείς καλόγηροι και οί Ίσταίροι συνεταράχθησαν, κατεβόθησαν εν κρυπτή ίσως επί τή άνομίη και τή ίεροσυλίη της κυβερνήσεως, άλλ' ούδέν έπραξαν κατανοήσαντες ότι δεν ήτο εύκολον πράγμα η κατά της άρχής άντίστασις. Κατά σύμπτωσιν όλίγας ήμέρας μετά την σύλληψιν του Χριστοφόρου, ήτοι περί τὰ μέσα Ιουλίου άπεβίωσεν έντός των φυλακών Πατρών, ένθα εκρατείτο ο άρχηγός των Φιλορθόδοξων Κοσμάς Φλαμιάτος, νοσήσας ο άτυχής η και καταβλήθει ίσως εκ μαρκασιού. Οί μετ' αυτού κρατούμενοι μοναχοί μικρόν πρό του θανάτου του χειροτόνησαν αυτόν μοναχόν μεγαλόσχημον έντος της ειρατής, ως τοιοῦτος δ' εκηδιύθη και έτάφη. Απορον τή άληθείη πώς έπετράπη η μυθιστορικήν χροιάν έχουσα χειροτονία αυτή, περί της διεξήχθη κατόπιν μεγάλη άλληλογραφία μεταξύ των άρχών και εύλόγως τό Υπουργείον ήλεγξε τας έπιτοπίους των Πατρών άρχάς δια την όλιγοβρίαν. Τοιοῦτοτρόπως οί Φιλορθόδοξοι στερηθέντες του άρχηγού των και του έπιστημοστάτου αυτών όργάνου άπεδειλίχθησαν και ούδέν έδειξαν έντοτε σημείον ζωής.

Η κυβέρνησις μετά την έλοσχερή παύσιν των εν Λακωνία ταρχών προέβη εις την άμοιβήν πάντων των συντελεσάντων εις την καταστολήν αυτών. Εις τον ύπομείραρον Ζωγράφον άπενεμήθη χρηματική άμοιβή εκ δραχ. 1500, ανά 800 δε δραχμῶν εις τους μετ' αυτού συλλαβόντας τον Παπουλάκη εν χωροφυλακίας άπενεμήθη προσέτι χρηματική άμοιβή ίση προς δύο μηνιαία του τακτικού μισθού των εις τον έπιλοχίαν του 4ου λόχου του 5ου ταγματός της

όροφυλακής και τους μετ' αυτού όροφυλακίας καθώς και εις τους τέσσαρας καύτας της Ματθι. ίδης, οίτινες συνόδευσαν τον Παπουλάκη μέχρι της λέμβου, από του τόπου της συλλήψεώς του. Έδόθη προς τούτους δια β. Διατάγματος χρημία εκ 50 δραχμῶν εις τινα Γ. Κωνστανταρον δια την εξής περίεργον αίτίαν: «λόγω συνδρομής και προς αποζημιώσιν των έξόδων της ίσσεως της πληγής, ην ύπέστη τυχαίως ο υίός αυτού εκ του πυρβολισμού των έξελθόντων μετὰ την σύλληψιν του μοναχού Χριστοφόρου έθνοφυλάκων από την πόλιν των Καλαμών ένα επανέλθεισιν εις τὰ έδια.» Προς τον προσωρινόν νομάρχην Λακωνίας, τον νομάρχην Μεσσηνίας, τους βουλευτάς του νομού, τους δημάρχους τους άξιωματικούς της φάλαγγος και προς πολλούς κληρικούς και ιδιώτας συντελέσαντας εις την εύδοκίμησιν των ενεργειών της κυβερνήσεως άπενεμήθη επκινος και βασιλική εύαρέσεια δια των από 13 Αύγουστου β. Διαταγμάτων δημοσιευθέντων εις τό ύπ' αριθ. 33 φύλλον της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως. Τή αυτή ήμέρα εξεδόθη διάταγμα εκφράζον την βασιλικήν εύαρέσειαν εις πάντας συλληθέντες τους κατοίκους της πόλεως Καλαμών, έχον δε ως εξής :

ΘΘΩΝ κτλ.

Λαβόντες ύπ' όψιν ότι κατά τὰ τελευταία εν Μεσσηνία συμβάντα και ιδίως κατά την είκοστήν έβδομην Μαΐου οί κάτοικοι της πόλεως Καλαμών έδωκαν δείγματα ζήλου, άφροσύνης και συνέσεως, επί τή προτάσει του Ημετέρου επί των έσωτερικών ύπουργού εκφράζουεν την Ημετέραν εύαρέσειαν εις όλους τους κατοίκους της πόλεως Καλαμών.

Εις τον Ημετέρον επί των έσωτερικών ύπουργόν ανατίθεται η δημοσίευσις και η εκτέλεσις του παρόντος Διατάγματος.

Έν Αθήναις τή 13 Αύγουστου 1852.

Έν όνόματι του Βασιλέως

Η Βασίλισσα

ΑΜΑΛΙΑ

Ρ. ΠΑΛΑΜΠΛΗΣ.

Τό διάταγμα τούτο δημοσιευθέν πανηγυρικός προξένησε άκραν εύχαρίστησιν εις τους κατοίκους της πόλεως Καλαμών.

Δέν όλιγόρησε δε η κυβέρνησις, αφού άγτήμειψε τους ύπερ της τάξεως εργαθέντας να τιμωρήση τους συντελέσαντας εις την παράτασιν των όχληγαγιών και ύποδαυλίσαντας παντοιοτρόπως την πυράν της στάσεως, οίτινες ήσαν τοσούτω μάλλον άξιοκατάκριτοι όσο μετεχειρίζοντο προς τούτο τό κύρος και την ισχύν του δημοτικού αξιώματος δι' ού περιεβάλλοντο. Απελύθησαν λοιπόν οί δήμαρχοι Καρδαμύλης και Καρρσιπόλεως, ο ειδικός πάρεδρος του χωρίου Καρβελά του δήμου Μαλευρίου και ο άστυ-

νόμος του δήμου Καρδαμύλης. Ἡ ἐκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἡ ἀπόλυσις τῶν ἀνωτέρω, πολλὰ τὰ περιεργα ἀποκαλύπτει περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν δημοτικῶν αὐτῶν ἀρχόντων. Ὄτω περὶ τοῦ δημάρχου Καρδαμύλης λέγει ὅτι ἀήδυνατο πολλάκις νὰ συλλάβῃ τὸν Χριστόφορον, καὶ δὲν τὸν συνέλαβεν ἠδύνατο ἢ ἀναγκαιότης τὴν εἰς τὸν δῆμον του ὁρμῆν ὑπὲρ τοῦ Χριστοφόρου, ἀπειναντίας δὲ διηρέθιζε καὶ ὑπεκίνει τοὺς δημότας του, ἀναβάς ἐπὶ βήματος καὶ δημηγοροῦντας ἐνώπιον πολυπληθεστάτου ἀκροατηρίου καὶ ἀποκαλῶν αὐτὸν ἀπεισταλμένον παρὰ Θεοῦ, προτρέπων δὲ τοὺς παρεστώτας ἢ ἀποθάνωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐν γνώσει αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσίν του ὁ Χριστόφορος ἐκρύπτετο οὐ μακρὰν τοῦ δήμου Καρδαμύλης καὶ τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλήψεώς του ὁ δῆμαρχος ἐπέστελλεν αὐτῷ τροφάς ἢ περὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ παρέρου τοῦ Καρβελά ἡ ἐκθεσις λέγει ὅτι ἦτο τόσον ἐνθουσιώδης ὁπαδὸς τοῦ Χριστοφόρου, ὥστε ἐσχματίζεν ἀγαθήματα ἐκ λίθων κατὰ τῶν διακτῶν του!

Παρεκτός δὲμος τῶν ἀνωτέρω, ἀπειροπληθεῖς ἦσαν οἱ ἰδιώται οἱ παρεκτραπέντες εἰς πολλὰς ἀξιοπεινάους πράξεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐν Λακωνίᾳ παραγῶν, καθ' ὧν ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ δικαίως ἢ ἐκ τοῦ νόμου τιμωρία. Ἡ κυβέρνησις ὁμως πειθομένη εἰς τὰς ἐμπροκας εἰσηγήσεις τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν ἐδείξε συνετὴν ἐπιείκειαν καὶ ἀντὶ νὰ προβῇ εἰς πολυκριθίμους συλλήψεις, αἰτινες καὶ δυσχερεῖς θὰ ἦσαν καὶ θὰ παρέτεινον τὸ κράτος τῆς ἀνησυχίας καὶ τῆς ἐξάψεως ἐν τῇ χώρα ἐκείνῃ, ἠμνήστευσεν ἄπαντας. Τὸ περὶ τούτου Β. Διάταγμα ἀπὸ 9 Αὐγούστου, δημοσιουθὲν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 22 ἰδίου μηνὸς ἀπένευμεν ἀμνηστειῶν εἰς πάντας αὐτοὺς λαθόντας μέρος εἰς τὰ κατὰ τὴν Λακωνίαν τελευταία στασιαστικὰ κινήματα ἢ ἐξῆρει δὲ τῆς ἀμνηστειῶς τοὺς αὐτῶν πρωταίτιους καὶ ἀρχηγούς τῶν κινήματων τούτων ἀναφανέντας καὶ εἰς ἐγκληματικὰς πράξεις ἐξοκείλαντας Χριστόφορον μοναχόν, τὸν καὶ Παπουλάκη καλούμενον, τὸν ἐξ Οἰτύλου Μιανδραγόραν ἱερέα, τὸν ἐκ Λαγκαδῶς τοῦ δήμου Λευιτρῶν δημαρχεῦντα παρέρου Κτηναβέαν, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Εὐστράτιον, τὸν ἐκ Πύργου τοῦ δήμου Οἰτύλου Πουλίον Σλαβονάκον, τὸν ἐκ Μαυλερίου, ἐκ τοῦ χωρίου Καρβελά Βασιλεῖον Ζερβομπακῶν, τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Μαντινείας Γεώργιον Πιερῶν Καπατανάκη, τὸν ἐκ Πηγαδίων τοῦ δήμου Ἀθίας Ἀθανάσιον Φάσον καὶ Νικόλαον Μαυροειδῆν καὶ τὸν ἐκ Μεγάλης Καστανίας τοῦ δήμου Λευκτροῦ Κωνσταντῖνον Δουράκη. »

(Ἐπεταί συνέχεια). ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ Ο ΗΓΕΜΟΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΝ ΙΣΤΟΡΙΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ὁ Λέων Διάκονος, ἰδὼν αὐτὸν ἐκ τοῦ συνέγγυς, ἐπαφῆκε περιεργότατην εἰκόνα τοῦ ἀρχηγέτου τούτου τῆς βασιλευσύνης ἐν Ῥωσίᾳ δυναστείας. Βίβη, λέγει, τὸ ἀνάστημα μέτριον, τὰς ὀφρὺς δασείας, τοὺς ὀφθαλμοὺς γλαυκούς, τὴν ἴνικα σιμῆν, τὸ γένειον ἀραιὸν καὶ τὸν μύστακα πυκνὸν καὶ μακρότατον. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἦν σχεδὸν φαλακρά, ἀλλ' ἐκατέρωθεν ἐκρέματο βόστρυχος, ἐμφαινὼν τὸ ἐπιφανές τοῦ γένους· ἐφῆρεν ἐσόητα λευκὴν καὶ χρυσὰ ἐνώτια μετὰ δύο μαργάρων καὶ λίθου ἀνθοσκῶν ἐν τῷ μέσῳ, ἦν δὲ ἡ ὄλη αὐτοῦ ὄψις σκυθρωπὴ καὶ τρυχεῖα.

Καθήμενος ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ τοῦ ἀκατίου καὶ ἀλλάζας ὀλίγας μετὰ τοῦ Βασιλέως λέξεις, ἐπανήλθεν εἴτα εἰς Δορύστολον, ὅθεν ἀπέδωκε τοὺς αἰχμαλώτους καὶ διέπλευσεν εἰς τὴν ἀντιπέραν ἄλγην· ἀλλ' οἰκτρὸν ὑπῆρχε τὸ τέλος τοῦ ἀνδρός, καθ' ὅσον ἐνεδρεύοντες Παισενέγοι κατέσφαξαν αὐτὸν τε καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, οὕτως ὥστε ὀλίγοι μόνον ἐκ τῆς κραταιᾶς ἐκείνης στρατιᾶς διασώθησαν εἰς τὰ ἴδια.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς Ἰωάννης, καταβαλὼν ἐν ὄσ τεσσάρων μηνῶν τὸν ἀγέρωχον ἐκείνον πολέμιον, ἀνακτήσας τὴν Βουλγαρίαν, καὶ μετονομάσας τὸ Δορύστολον Θεοδώρουπολιν, κατὰ τὸν Καλλίνικον μάρτυρα, ἐπανήλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσιν, ὅπου ἐτέλεσε θρίαμβον πολυτελεῖ, καὶ τοῦ Τσάρου Βορίς καταθέντος τὰ βασιλικά παρασημα, ἦτοι τὴν περιπόρφυρον καὶ διὰ χρυσοῦ καὶ μαργάρων καταστάκτον τιάραν, τὴν ἀλουργὸν ἐσόητα καὶ τὰ κοκκοβαθῆ πέδιλα, ἀνέδειξεν αὐτὸν Μάγιστρον, διοικήσας πλέον τὴν Βουλγαρίαν ὡς ἐπαρχίαν Βυζαντινὴν.

Οἱ Ῥῶσοι μετὰ τὸ δεινὸν τοῦτο πάθημα, ἐσεβάσθησαν τὰς σπονδὰς μέχρι τοῦ ἔτους 988, ὅτε ὁ υἱὸς τοῦ Σβιατοσλαύου Ἠλαδμήρος ἀπετάχθη τὴν θρησκείαν τῶν Ἀζῶν. Κατὰ τὸν Νέστορα, Μωαμεθανοί, Ἰουδαῖοι, Δουτικοὶ καὶ Ὀρθόδοξοι ἀπέστειλαν αὐτῷ Πρέσβεις, ὅπως προσοικειωθῶσιν αὐτὸν, ἀλλ' ἐκείνος ἀπέκλινε πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν, ἦν ἐπρέσβευε καὶ ἡ προμήτωρ αὐτοῦ Ὀλγα. Παράδοξος ὁμως ἐνόμισεν ἀξιοπρεπέστερον ἵνα τὴν νεὰν ταύτην θρησκείαν κατακτήσῃ διὰ τῆς αἰγμῆς τοῦ ζιφούς· ὅθεν ἐπῆλθε μετὰ δυνάμεως ἰσχυρᾶς ἐπὶ τὴν ἀλωσιν τῆς Χερσῶνος. Ἀλλὰ τοῦ τότε βασιλευπόντος Βασιλείου Β', περισπωμένου ὑπὸ τῆς μεγάλης στάσεως τοῦ Πάρδα Φωκά, ἡ πόλις ἐγκατελείφθη εἰς αὐτήν, καὶ αὐθορμήτως παρεδόθη. Τότε

δ' ἐβαπτίσθη ἐν αὐτῇ ὁ Βλαδμήρος, ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν τοῦ Βασιλείου Ἄγγαν, ἀπέδωκε τὴν Χερσῶνα, καὶ σπουδαίαν ἀπέστειλεν, ἐν τῷ κατὰ τὸν στασιαστῶν ἀγῶνι, ἐπικουρίαν εἰς τὸν Βασιλέα, διαμείνας πιστὸς αὐτοῦ σύμμαχος μέχρι θανάτου, ἐνῷ πᾶσα ἡ Ῥωσία ὑπετάγη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι, θανόντων τοῦ Βλαδμήρου καὶ τῆς Ἄγγης, συγγενῆς τις αὐτοῦ, Χρυσόχειρ καλούμενος, ἐπεχείρησε τῷ 1024 μισρὰν εἰς τὸν Ἑλλησποντον ἐπιδρομὴν, ἀλλὰ προσβληθεὶς περὶ τὴν Ἀἴμνον ὑπὸ τοῦ στόλου τῶν Κιθυζήλαιωτων, ἔλοσχερῶς κατεστράφη· ὥστε ἀδιατάρακτος ἀπέμεινεν ἡ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν εἰρήνη μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ Μονομάχου.

Ἀλλ' ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐποχὴν εἰς ἣν περιήλθομεν, ἦτοι περὶ τὰ μέσα τοῦ 1043, ἐκράγισεν ἑρῖδος ἐν τῇ βασιλευσίᾳ, ἐφονεύθη ἐπιφανὴς τις Ῥῶσος, Διφῶν δ' ἐπὶ τούτῳ ἐδικήσιν ὁ τότε μέγας Δουξ Ἰαροσλαῦος ἐξέπεμψε κατὰ τοῦ Βυζαντίου στρατιᾶν δεκακισμυρίων ἀνδρῶν, ὑπὸ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βλαδμήρον, ὅστις κατέπλευσε διὰ μονοζύλων εἰς τὸν παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Βυζεῖνου λιμένα τοῦ Φάρου. Ὁ Μονομάχος μαθὼν τὸ γεγονός, ἀπέστειλεν ἀμέσως Πρέσβεις, δι' ὧν ἐπρότεινε πᾶσαν δικαίαν ἀποζημίωσιν, ἀλλ' ἀπεβλήθησαν οὗτοι μετ' ἀπειλῶν καὶ ὕβρων, ὥστε ὁ Βασιλεὺς, διασκορπίσας τοὺς Ῥῶσους ἐμπόρους εἰς τὰ μεσόγεια θέματα, πρὸς παρακώλωσιν πάσης ἐπιβουλῆς, ἀντεπέστειλε κατὰ τῶν ἐχθρῶν μετὰ παντός τοῦ στόλου καὶ ἰππικῆς δυνάμεως κραταιᾶς, ἣτις παρείπετο διὰ ξηρᾶς.

Βυνόητος ἡ τοῦ Χαράλδου ἀγαλλίασις ἐπὶ τῇ διαδόσει τῶν εἰδήσεων τούτων· οὐ μόνον ἀκατανίκητος ἐδόκει ἡ ἐπερχομένη στρατιὰ, ἀλλὰ καὶ συνέκειτο ἐξ ὀμοφύλων, μεθ' ὧν διέτηρει ἤδη σχέσεις τινὰς, ὅθεν παρασκευασθεὶς ἐπιγόντως, κατέλιπε τὴν ἐπομένην νύκτα τὸ κρησφύγετον αὐτοῦ μετὰ τοῦ πιστοῦ Ῥαγνάρου καὶ τοῦ φιλοξένου Σχολαρίου, ὅστις μετὰ δακρύων ἐξελιπάρησε τὴν πρὸς τοῦτο ἀδειαν. Ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ πορείας μακρᾶς καὶ κινδυνώδους, ἀπὸ τῆς Ἀδριατικῆς μέχρι τοῦ Βυζεῖνου διὰ τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, καὶ τοῦτο οὐχὶ διὰ τῶν πεπατημένων ἡδῶν, ἀλλὰ διὰ τῶν ὀρεινῶν παρόδων καὶ τῶν ἐρήμων ἀτραπῶν.

Οὐχ' ἤττον, τοῦ Ῥαγνάρου γνωρίζοντος κατὰ βῆθος τὰς ἐπαρχίας ἐκείνας, ὡς ἐκ τῶν ποικίλων αὐτοῦ στρατειῶν, τὸ ἐγχείρημα ἐπετεύχθη ἀνευ ἀπεικταίου· καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες μετὰ ἕνα περίπου μῆνα κατέφθασαν ἀσφαλῶς εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀγγιάλου, ὑπὸ Ῥωσικῆς μοίρας κατεχόμενον· ἀλλ' ἐκεῖ ἀνέμενον αὐτοὺς εἰδήσεις, αἵτιαι εἰς ἄκρον διὰ τὴν ἐν Βυζαντίῳ βασιλείαν,

ἀλλὰ τὸν Χαράλδον περιεγαγοῦσαι εἰς ἀπόγνωσιν.

Πρὸ δύο περίπου ἑβδομάδων ὁ Μονομάχος, ἀφίχθεις ἐνώπιον τοῦ Ῥωσικοῦ στόλου, οὐδ' αὐτὸς ἀπατόλησε τὴν ἐφοδὸν, οὐδὲ τοὺς πολεμίους εἶρεν εἰς τοῦτο προθύμους, ὅθεν ὑπέβαλε νέας περὶ σπονδῶν προτάσεις· ἀλλ' ὁ Ἰαροσλαῦος ἀπήτησε τότε τρεῖς λίτρας χρυσοῦ δι' ἕαστον ἄνδρα, ἦτοι 350,000,000 δραχμῶν. Ἡ αἵτησις αὕτη ἦν τοσοῦτον τερατώδης, ὥστε ὁ Βασιλεὺς ἀπέστειλε τὸν Μάγιστρον Θεοδώροκον μετὰ τριῶν δραμώνων εἰς τὸν λιμένα τοῦ Φάρου, ἵνα δι' ἀκροβολισμῶν παρασύρῃ τοὺς πολεμίους ἐν ἀνοικτῷ πελάγει.

Ἀλλ' ὁ μεγαλειήβολος Ναύαρχος, παριστῶς εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐπτά μὲν σκάφη κατέφλεξε διὰ τοῦ ὑγροῦ πυρός, καὶ τρία ἐπνίξεν αὐτανδρῶν· ὥστε εἰσπλεύσαντος ἤδη καὶ τοῦ βασιλέως μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, οἱ Ῥῶσοι, περιβῆεις πλείον, ἐβρίωθησαν ἐν τῷ μέσῳ ὑφάλων καὶ σκοπέλων, ἐνθα δεινοτάτην ὑπέστησαν φθορὰν, ἐκ τε τῆς δυσχωρίας καὶ διότι συγχρόνως ἐκ τῆς ξηρᾶς προσεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐγκαίρως καταφθάντος ἰππικοῦ. Οὐ μόνον δὲ τὰ πλείστα τῶν πλοίων ἀπέβηλον, ἀλλὰ καὶ δεκαπέντε ὅλας χιλιάδας ἀνδρῶν.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα κατὰ τὴν ἐφίξιν τοῦ Χαράλδου, ὅστις, ἐπισκεφθεὶς τὸν Βλαδμήρον, ἀρτίως εἰς Ἀγγιάλον καταπλεύσαντα, μετεχειρίσθη πᾶσαν αὐτοῦ τὴν εὐγλωττίαν πρὸς ἐξαρσιν τοῦ κατεπτοημένου αὐτοῦ φρονήματος, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι παρατάσεως τοῦ ἀγῶνος· ἀλλ' ὁ Ῥῶσος Ἠγεμονόπαις ὁρθῶς παρετήρησεν ὅτι, ἐάν μετ' ἀγκυλίων τῶν δυνάμεων κατέληξεν εἰς τὴν ἐπιλοθῶσαν συμφορὰν, οὐδὲν βεβαίως ἠδύνατο μετὰ τῶν ἐναπομεινάντων λειψάνων, ὧν ἡ διάσωσις ἦν ἤδη τὸ πρώτιστον αὐτοῦ καθήκον.

Ὁ δὲ Ῥαγνάρος, καίτοι μετὰ τοῦ Χαράλδου συμπαθῶν, οὐχ' ἤττον ἔβρεπε πάντοτε πρὸς τὴν δεισιδαιμονίαν.

— Συμμερίζομαι τὴν θλίψιν σου, ἔλεγεν αὐτῷ μετὰ τὴν ἐν λόγῳ δεξίωσιν, ἀλλ' ἡ Μοῖρα σοὶ παρέχει μάθημα διδακτικόν· ἀφ' οὗτο ἐστράφησεν κατὰ τοῦ Κράτους, διαρκῶς ἀποτυγχάνεις. Ἡ φήμη περιεκαλήσασα τὸ κλέος τοῦ τολμηροῦ Στρατάρχου, σὶ ἀποκηρύττει ὡς στασιαστὴν.

— Ἴσως ἔχεις δίκαιον, ἀπήτησεν ὁ ἡμέτερος ἦρως, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἀπηύθησα πλέον. Ὅριστικῶς καταλείπω τὰς προσφιλεῖς ταύτας χώρας, μεθ' ὧν συνεδέθη δι' αἵματος καρδιακοῦ. Ὁ Βλαδμήρος ἀναχωρεῖ προσεχῶς, καὶ μετ' αὐτοῦ συναπέρχομαι.

— Πράττεις καλῶς, ὑπέλαβεν ὁ Ῥαγνάρος· οὐδὲν ἄλλο σοὶ ἀπομένει.

— Καὶ σύ;

— Σε ακολουθῶ πάντοτε.

Τῶν περισιθῆντων πλοίων μὴ ἀρκοῦντων πρὸς ἐπιβίβασιν τῶν ἐπιζησάντων, ὁ Βλαδιμήρος διήρεπεν εἰς δύο τὴν δύναμιν αὐτοῦ· καὶ τὸ μὲν πολὺ ἀπέστειλε διὰ ξηρᾶς, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπεχείρησε τὸν διὰ τοῦ Εὐξείνου ἀνάπλου, παραλαβὼν τὸν τε Χαράλδον καὶ τὸν Ραγνάρον. Ἄλλ' ἐπέκειντο ἔτι δεῖναι διὰ τοῦ Ρώσους δοκιμασίαι.

Οἱ διὰ ξηρᾶς βαδίζοντες εὐρίσκοντο περὶ τὴν Βάρναν, ὅτε προσεβλήθησαν ἀφῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ στρατηγούντος Κατακαλῶν Κεκαυμένου, καὶ οἱ μὲν πλείστοι ἐφανεύθησαν, ὀκτακόσιοι δὲ, ζυγρηθέντες, ἀπεστάλθησαν εἰς Βυζάντιον. Ὁ Καρμυζίνος, ἀκολουθῶν τὸν Νίστορα, βεβαίῳ ὅτι πάντες οὗτοι ἐτυφλώθησαν, ἀλλ' οὐδὲν περὶ τούτου λέγει ἡ σχεδὸν σύγχρονος Κεδρηνός.

Συγχρόνως δὲ ἀπεστάλθησαν καὶ εἰκοσιτίσασκα πλοῖα κατὰ τοῦ φεύγοντος Βλαδιμήρου· ἀλλ' οὗτος, ἀδᾶς περὶ τὰ ναυτικά, ἐνεπιστεύθη τοῦ στολαίου τὴν διοίκησιν εἰς τὸν Χαράλδον, ὅστις ἐδείχθη καὶ αὐτὸς ἐπάξιος τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ φήμης, καὶ ὅσον, ναυμαχίας συγχροτηθείσης πεισματώδους, ἀντίστησαν μὲν ἐπὶ μακρὸν οἱ Βυζαντινοί, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὕλοσχερῶς κατεστράφησαν, τεσσαρῶν μὲν ἐκ τῶν πλοίων αὐτῶν κυριευθέντων, καὶ τῶν ἄλλων καταβυθισθέντων.

Τὸ κατόρθωμα τοῦτο ἦν ἀληθῶς περιδοξόν, διότι τὰ Ρωσικὰ σκάφη, εὐαριθμότερα καὶ τεταλαιπωρημένα, ἠμύνοντο ἀφ' ἑτέρου κατὰ τοῦ σκαυαστοῦ πυρός· ὅθεν ἀνέφυρατος ὑπήρξεν ἡ χαρὰ τοῦ Βλαδιμήρου, ὄρωντος οὕτω παρ' ἐλπίδα σωζομένην τὴν τιμὴν τῶν ρωσικῶν ὅπλων, ἀνευφημήθη δὲ ὁ Χαράλδης ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὡς ἥρωε καὶ βίστης.

Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ τελευταία κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους τῶν ῥώσων ἐπιδρομή, καὶ ὅσον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς ἀλώσεως περιεπλάκησαν εἰς ποικίλους ἐσωτερικοὺς περισπασμούς, καὶ μόλις μετὰ ἕξ αἰῶνας ἐπαύθησαν ἐκ νέου εἰς τὸν Βόσπορον, καὶ ἦν ἐποχὴ τῆς κλεινῆς βασιλευούσης ἤρχον πλέον, ἀντὶ τῶν Ἑλλήνων Αὐτοκρατόρων, οἱ διάδοχοι τοῦ Προφῆτου.

(Ἐπεται τὸ τέλος) ΚΑΘΗ ΠΑΓΚΑΘΗΣ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ ἐπίπλαστος μετριοφροσύνη εἶνε τὸ ταπεινότερον τῶν ψευδῶν.

Ἡ ἀρετὴ ὅπως ἡ υἰεὶα δὲν εἶνε τὸ κύριον ἀγαθόν. Ἐπέχει μάλιστα τόπον ἀγαθοῦ χωρὶς νὰ εἶνε ἀγαθόν. Εἶνε βεβαίωτερον ὅτι ἡ κακία καθιστᾷ τὸν ἀνθρώπον δυστυχῆ ἢ ὅτι ἡ ἀρετὴ παρέχει τὴν εὐτυχίαν. Ὁ λόγος δὲ ὅν ἡ ἀρετὴ καθιστάται τόσον ἐπιθυμητὴ εἶνε ὅτι ἀντιτίθεται πρὸς τὴν κακίαν.

Η ΟΡΑ ΤΟΥ ΦΑΓΗΤΟΥ ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Συνήθως δειπνοῦσιν εἰς τὰς ἑπτὰ ἀκριβῶς παρὰ τῷ κυρίῳ καὶ τῇ κυρίᾳ Φασουλῇ.— Ὁ κ. Φασουλῆς εἶνε ἀπὸν ἀπὸ πρωίας καὶ μόλις τότε εἰσέρχεται καὶ διευθύνεται εἰς τὴν τραπέζαν.— Ἐχει ἀργοπορήσει δέκα λεπτά!!!

Ἡ ΚΥΡΙΑ χωρὶς νὰ τοῦ ἀφήσῃ καιρὸν νὰ προφέρῃ λέγει.— Ὅταν ἐκτύπησες τὸ κινδύον ἐνόμισα πὼς εἶνε ὁ γιατρός.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ ἀνησυχῶς.— Τὸν ἐπρόσμενες; Ἀρωστη εἶσαι;

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ὅσους λοιπὸν πὼς καὶ ἂν ἔχη κανεὶς καὶ σιδερένιαν υἰεὶα μ'πορεῖ νὰ τὴν διατηρήσῃ, ὅταν δὲν ἔχη τὸ στομάχι του τακτικᾶς ὄρας... Ἡ μήπως δὲν εἶνε ἡ χειροτέρα ἀρρώστια αὕτη τῆς διαρκοῦς ἀνησυχίας, τῆς ἀγωνίας; Νὰ σὲ προσμένω καὶ νὰ συγοφῶμαι καὶ νὰ βάζω χίλια κακὰ μὲ τὸν νοῦν; πότε πὼς τοῦ ἦλθε καμμιά συγχοπή, πότε πὼς σ' ἐπάτησε καμμιά ἀμαξία...

Ὁ κύριος προβλέπων θεόληται ἔξακολουθεῖ νὰ σιωπῇ.

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Θὰ καταδεχθῆτε τοῦλάχιστον ν' ἀπαντήσετε εἰς μίαν μόνην ἐρώτησιν ποῦ θὰ σᾶς κάμω;

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Ποίαν;

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ἡμπορεῖτε νὰ μοῦ εἰπῆτε ἂν ἔχετε σκοπὸν νὰ ἔρχεσθε καθὲ βράδου τὴν ἰδίαν ὄραν;

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ μελιχρῶς.— Μὰ, γυναῖκά μου, νὰ κάθασαι τώρα νὰ συγγύξεται γιατί ἔτυχε μιά φορά ν' ἀργήσω λιγάκι, ἀξίζει τὸν κόπον; Ἡμποδίσθηκα ἀπὸ κάποιαν ὑπόθεσιν, τὴν ὁποίαν καὶ μοῦ εἶπαν νὰ κρατήσω μυστικῆν.

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Καὶ ποῖος μοῦ ἐγγυάται ὅτι εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ λείψης μίαν ἑβδομάδα. Ἐστὶ ἀρχίζει κανεὶς ἀπὸ δέκα λεπτὰ καὶ τελειώνει εἰς δέκα ἔτη...

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Αὐτὸ δὲ ποτὲ δὲν ἔγινε!

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Πῶς δὲν ἔγινε; Χθὲς βράδου ἐσὺ ὁ ἴδιος δὲν μοῦ διηγείσθαι ὅτι ἕνας πλοίαρχος ὕδραϊός προὐκτῶ ἐτῶν ἐφυγεν ἀπὸ τὸ σπίτι του μὲ τὴν ὑπόσχεσιν πὼς εἰς δύο τρεῖς μῆνας θὰ γυρίσῃ καὶ ἀκόμη τὸν προσμένει ἡ δυστυχισμένη του ἡ γυναῖκα;

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Πῶς νὰ γυρίσῃ, ἀφοῦ πιθωνώτατα ἐπνίγηκε εἰς τὸν Ἀτλαντικόν;

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Εἶνε πολὺ εὐκόλον νὰ διαδόσῃ κανεὶς πὼς ἐπνίγηκε, ὅταν ἤξευρε ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ τὸν διαψεύσουν. — Νομίζεις λοιπὸν ἡ εὐγενεὶα σου πὼς ἀμα βεβαίως τὸ σπίτι καὶ σοῦ ἔλθῃ ἡ ἰδέα νὰ μὲ ξεφορτωθῆς γιὰ πάντα καὶ νὰ πᾶς νὰ ζήσης εἰς τὴν Εὐρώπην

ἢ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, θὰ μὲ γιάσῃς μὲ καμμίαν ψεύτικην εἰδήσιν εἰς τὰς ἐφημερίδας πὼς τάχα ἐπνίγηκες, ἢ πὼς ἐπέταξες μὲ κανένα ἀερόστατον εἰς τὴν σύννεφα; Αὐτὰ δὲν περνοῦν εἰς ἐμένα, ὅπως δὲν περνοῦν καὶ αἱ σημεριναὶ σου προφάσεις.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Δὲν ἐννοῶ ποῦ βλέπεις τὰς προφάσεις...

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Κάνεις τάχα πὼς ἐργεσαι βυθισμένος εἰς μυστήρια... καὶ ἀμα σ' ἐρωτήσουν... ἀμα καταδεχθῶν νὰ σ' ἐρωτήσουν, σφίγγεις τὰ χεῖρά σου καὶ λές πὼς εἶνε μυστικὸν τὸ πρᾶγμα... Ὡ! οὔτε ἔχω τὴν περιέργειαν, οὔτε θέλω νὰ τὸ μάθω αὐτὸ τὸ περίφημον μυστικὸν σου... εἶνε πράγματα ποῦ ἴσα ἴσα φοβᾶται κανεὶς μήπως τὰ μάθῃ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν...

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Μὴν σοῦ κερφάνωνται τέτοιαις ἰδέαις ἔς τὸ κεφάλι; σὲ βεβαίῳ ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν ἦτον δική μου, ἦτον ξένη.

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ὡραία ὑπόθεσις ποῦ ἕνας ἀνδρας δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν πῇ τῆς γυναίκας του... Ἐξω ἀπὸ τὸ σπίτι κόβει καὶ βᾶθει ἡ γλῶσσά σου, ἀμα εἶσαι κοντὰ μου σὲ πιάνει γλωσσοδέτης.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Σοῦ λέω καὶ πάλι πὼς τὸ μυστικὸν εἶνε ξένον.

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ἡ δικαιολογίαις σου αὕτη εἶνε πολὺ εὐκόλη ἀλλὰ καὶ πολὺ τετριμμένη.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Ὄφ! μὰ ἐπὶ τέλους θὰ μὲ τρελλάνῃς μ' αὐτὰ!

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Δὲν εἶσαι δὲ τόσον εὐκλίσθητος!

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Γιὰ νὰ εὐξω τὴν ἡσυχίαν μου προτιμῶ νὰ σοῦ τὸ εἶπω εὐθύς.

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ὅχι, ὄχι, εἶνε περιττόν.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Δὲν θέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ τίποτε;

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Γιατί τάχα; Θὰ μοῦ πλάσῃς καμμία ἱστορίαν εἶσαι πρωτομάστορας εἰς αὐτὰ.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Ἐὰ μ' ἀκούσης, καὶ ἢ ὄχι;

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ἀμα τὸ ἐτοιμάσῃς εἰς τὸ κεφάλι σου ἠμπορεῖς νὰ τ' ἀρχίσῃς τὸ παραμῦθι σου.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Λοιπὸν, τὸ μισημέρι, ἐνῶ...

Ἡ ΚΥΡΙΑ διακ' πρῶτα ἀποτόμων.— Σὲ προειδοποιῶ ὅμως πὼς δὲν θὰ πιστέψω οὔτε λέξιν ἀπ' αὐτὰ.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Τότε εἶνε περιττόν νὰ σοῦ τὰ εἰπῶ.

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Βλέπεις; ἤμουν βεβαία ἐγὼ ὅτι τὴν τελευταίαν στιγμὴν θὰ τὰ ἐμπέρδεις, δὲν θὰ εὐρίσκεις πὼς νὰ τὰ μπαλώσῃς.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Μὰ ἐπὶ τέλους!

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Κάνε τώρα πὼς θυμῶνεις, ὡς ποῦ νὰ σοῦ ἔρθῃ κανένα ψεῦμα εἰς τὸν νοῦν.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ ἔξαλλος.— Ποῦ νὰ κοπῇ ἡ γλῶσσά μου σύρριζα! Θὰ μὲ ἀφήσης νὰ μιλήσω, καὶ ἢ ὄχι;

Ἡ ΚΥΡΙΑ ταπεινῶς.— Ὅριστε, ὀριστε, ἡ ταπεινή σας δούλη σᾶς ἀκούει.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Λοιπὸν, τὰ μισημέρι ἕνας φίλος μου ὁ ὁποῖος ἐκινδύνευε νὰ χρεωκοπήσῃ ἦλθε καὶ μοῦ ἐνεπιστεύθη τὴν θέσιν του καὶ μοῦ ἐζήτησε νὰ τὸν βοηθήσω. Χάριν αὐτοῦ ἔτρεχα εἰς τὸ χρηματιστήριον καὶ εἰς τὰς τραπέζας κ' ἔδω κ' ἐκέῖ ἕως τώρα.

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Καὶ λοιπὸν.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Τὰ ἐσυμβίβασα, ἔδωκα ἐγὼ ἐγγυήσιν...

Ἡ ΚΥΡΙΑ μετὰ βαθὴν στεναγμῶν.— Πολὺ καλὰ ἔκαμα κ' ἐξόφλησα χθὲς τὸν λογαριασμὸν τοῦ ψωμᾶ· τοῦλάχιστον ἀσφαλίζωμεν πάλιν μὲ πίστωσιν τὸ ψωμί μας γιὰ ἕνα μῆνα... Ἄπὸ ἀπόψε θὰ βάλω τὸ παιδί μας νὰ κοιμηθῇ εἰς τὰ σανίδια, ν' ἀρχίσῃ νὰ συνεθίζῃ, γιατί βέβαια τέτοιον μέλλον τοῦ προτοιμάζει ὁ κύριος πατέρας του, ἀφοῦ πηγαινέει καὶ δίδει ἐγγυήσιν εἰς τὸν πρῶτον κατεργάτην ποῦ τοῦ τύχη.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Κατεργάτης! Πῶς δίδεις τίτλους εἰς ἕνα ἀνθρώπον χωρὶς νὰ ζεύρῃς κἂν τὸ ὄνομά του;

Ἡ ΚΥΡΙΑ περιφρονητικῶς.— Καταλαβαίνω δὲ; θὰ εἶνε κανεὶς ἀπὸ τοὺς φίλους σου ἐκείνους ποῦ πᾶς κ' εὐρίσκεις ἔς τὸ κafenεῖον καθὲ βράδου.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Καὶ ἂν δὲν εἶνε ἀπὸ ἐκείνους, ἢ ἀλλῆλικ εἶνε πὼς τὸν ἔχω φίλον καὶ τὸν ἀγαπῶ πολὺ.

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Καὶ γιὰ νὰ μὴν ἐγγίξῃς τὴν λεπτότητά του δὲν λές τὸνομά του. Βέβαια ἐντρέπεται καὶ σὺ ὁ ἴδιος γιὰ τὸν φίλο σου.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Μὴν τὰ λές αὐτὰ... Ἄν ἤξευρες ποῖος εἶνε...

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ὅποιος καὶ ἂν εἶνε, εἶνε ἕνας τυχοδιώκτης, ἕνας τιποτένιος, ἕνας λωποδύτης...

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ ἀπολέσας τὴν ἐπαμονήν.— Λοιπὸν, ἀφοῦ θέλεις καὶ καλὰ νὰ τὸ μάθῃς, καὶ γιὰ νὰ πεισθῆς πὼς ἀδίκως τὸν ἐστόλισες μὲ ὄλους αὐτοὺς τοὺς τίτλους, σοῦ λέω πὼς εἶνε... ὁ ἀδελφός σου ὁ Πέτρος. Ἐπαίξεν ἀσυλλόγιστα εἰς τὰ Λαύρια καὶ εὐρέθηκεν ἀνοικτός μὲ κάμπουςαις χιλιάδας.

Ἡ ΚΥΡΙΑ ἐνθαυρῶς βίπτεται εἰς τὴν ἀγκάλιας τοῦ Κυρίου.— Ἀχ! συγχώρησέ με, συγχώρησέ με!

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ μετὰ μικρὰν σιωπῆν.— Καὶ τώρα, ἀφοῦ ἐπέρασεν ἡ μπόρα, δὲν καθήμεθα ἔς τὸ τραπέζι;

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ὅχι ἀκόμη.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Γιατί;

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Ἡ μαγειρίσά μας ἦτον ἔξω καὶ ἀργήσε νὰ ἔλθῃ. Μόλις θὰ εἶνε ἔτοιμα εἰς τὰς ὀσφῆς.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ.— Εἰς τὰς ὀσφῆς!!! Καὶ μοῦ ἔκαμες ὄλην αὐτὴν τὴν σκηνὴν γιατί ἦλθε εἰς τὰς ἑπτὰ καὶ δέκα;

Ἡ ΚΥΡΙΑ.— Τὸ ἔκαμα ἐπίτηδες γιὰ νὰ μὴν

χάσης τήν ὑπομονήν σου προσμένοντας ὡς τὰς ὀκτώ. Μ' αὐτά ἐπέρασε τόση ὥρα, ὅπου καί ἂν εἶνε θά φέρουν τήν σούπαν.

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ βιέπων τὸ ἀρολόγιόν του καὶ ἀγακτῶν τὴν κεφαλὴν. — Ὁκτὼ παρὰ εἰκοσι Μισὴν ὥραν ἐθάσταξε αὐτὴ ἡ διασκίδασις κρῖμα πού ἐτελείασε τόσον γρήγορα! Τί θὰ κάμωμεν τώρα;

Ἡ ΜΑΓΙΣΤΡΙΣΣΑ ἐκ τῆς θύρας. — Κυρία, ἐτοιμα εἶνε!

(Μιμησις).

Δε.

ΑΝΘΟΣ—ΕΡΗΜΙΤΗΣ¹

Στὴν ἐρημιὰ μονάχου σου
ἢ μ' ἄλλ' ἀδέλφια ταῖρι
μέσα στοῦ λόγκου θρέφουσι
τὴν ἀγκαλιά, τ' ἀγέρι,
κ' ἀπὸ τὰ χέρια μακρὰ
κ' ἀπὸ τὰ μάτια ἐένο
σὰν ἐρημίτης στέκεσαι
ἐκεῖ μέσα κρυμμένο·
κ' ἀντὶ ψαλμοῦς καὶ προσευχῆς
τ' ἀγέρι βαλασιμονεῖς
μὲ τὰ περίσσια ἀρώματα
'πού στὰ οὐράνια ὑψόνεις,
μαζὶ μὲ τόσες μυρωδιές
τραγοῦδια, ὑμνωδίαις,
πού στέλνουν τὰ ἐπίγεια,
στὸν πλάστη εὐχαριστίαις,
τῆς παρθενίαις σου τὴν πνοή
'καὶ τὰ ἀγνά σου νιάτα'
κλειδόνεις ὑπερήφανο
στὰ φύλλα τὰ ρόδατα,
βπού κανεῖς δὲν ἀπλώσει
'πάνου τους δόλλιο χέρι
δὲν τὰεῖδε, δὲν τὰ μύρισε
τὰ κάλλη τους δὲν ἔβρει,
καὶ μόνον τὰ πιστεύεσαι
στοῦ ἡλίου τὴν ἀχτίδα,
στ' ἀγέρι, στὸ βροσσοστάμα,
ὡσὰν τὴν κορασιδα
'πού μέσα εἰς τὸ σπῆτι τῆς
ὡσὰν σὲ ἄγιο βῆμα
φυλάει τοὺς μύσους τῆς τιμῆς,
τῆς παρθενίαις τὸ ντόμα.

Ἐτ' Ἀθηναίῳ τῆ 28 Ἀπριλίου 1889
ΝΗΛΙΑΣ Α. ΤΕΙΤΣΕΛΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓῆΝ

«Οἱ ἐκ πείνης θάνατοι ἐν τῇ πρωτεύουσῃ» ἐπιγράφεται Κουανὴ βίβλος ὑποβληθεῖσα ἐσχάτως εἰς τὰς ἀγγλικὰς βουλὰς. Κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ περιεχομένας ἐπισήμους πληροφορίας ἐν Λονδίῳ ἀπέθανον τῆς πείνης κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν ὅλῳ 29, δηλονότι οὗτος εἶναι ὁ ἐπιστήμως γενόμενος γνωστὸς εἰς τὰς ἀρχαῖς ἀριθμὸς.

—Οἱ Γερμανοὶ συμπληροῦντες τὸ ἔργον αὐτῶν τῆς ἀνασυστάσεως τῆς ἐν Στρασβούργῳ βιβλιοθήκης, ἦν κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπυρπόλη-

¹ Ἐκτακτὸν ἄνθος ὅπου εὗρον εἰς τὰ δάση τῶν Κηπων κατὰ τὴν ἐκεῖ περιήγησίν μου.

σαν, ἀπεφάσισαν νὰ οἰκοδομήσωσι βιβλιοθήκην, χωρητικὴν εἰς ἑκατομμύριον περίπου τόμων. Διὰ τὴν οἰκοδομήν δ' αὐτῆς θὰ δαπανηθῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος 981,000 μαρκῶν. Ἡ πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς πυρποληθείσης βιβλιοθήκης ἰδρυθεῖσα νέα κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἐν Στρασβούργῳ Πανεπιστημίου πλουτίζεται ἐσημέραι, τῶν ἀπανταχοῦ Γερμανῶν φιλοτιμουμένων νὰ ἐπανορθώσωσι τὸ γενόμενον κακόν.

—Πλοῦσιαις τῆς Ἀμερικανῆς ἐκ Μασσαχουσέτης ἐδώρησαν εἰς τὴν πατρίδα του δεκαοκτὼ περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν πρὸς σύστασιν βιομηχανικῶν σχολείων, ἐν αἷς θὰ ἀνατρέφωσιν ὡς οἰκότεσοφοι, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ ἐπιμελεῖς παιδεὺς καὶ κοράσια πτωχῶν γονέων.

—Τὸν παρελθόντα μῆνα Μάϊον ἐπισκέψθησαν τὴν ἐν Παρισίοις Παγκόσμιον ἐκθεσιν ἐπὶ πληρωμῇ 2,208, 045 ἄτομα.

—Ἐἰς Λονδίον κατέπλευσε πρὸ τινων ἡμερῶν ἐκ Καντερβούριας τῆς Νέας Ζηλανδίας προερχόμενον τὸ ἀτμόπλοιον «Βέλλιγκτων», κομίζον 13,000 ἐσφαγμένα πρόβατα ἐν τῷ πόνῳ διατηρούμενα. Ἔναι δὲ τοῦτο τὸ μέγιστον τῶν ἐξ Αὐστραλίας εἰς Εὐρώπην σταλέντων φορτίων νηοῦ κρέατος.

—Ἀπεφασίσθη ἡ ἴδρυσις ὑδρογραφικοῦ Ἰνστιτούτου ἐν Πετροπόλει κατὰ σχέδιον τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ἐπιθεωρηθὲν καὶ ἐγκριθέν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν. Τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἀπαιτουμένην ἐτησίαν δαπάνην, προϋπολογισθεῖσαν εἰς 150,000 ρουβλίων, θὰ καταβάλλωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὰ βωστικὰ ὑπουργεῖα τῶν Ναυτικῶν τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Περὶ ἔργον ἀνακοίνωσιν ἔκαμεν ἐσχάτως Ἀγγλος τις εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ ἐταιρίαν τῶν τεχνῶν περὶ τῆς ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τοῖς σιδηροδρόμοις τῆς μεγαλοπόλεως ἐκείνης κινήσεως. Ἡ ἀξίησις τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Λονδίνου, ἀνερχομένου νῦν εἰς 4,500,000 κατοίκων, εἶναι δυσπολόγητος. Ἄν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ πληθυσμὸς αὐτοῦ ὁ ἀξιάνη καθ' ἡν καὶ μέχρι τοῦδε ἀναλογίαν, ἦτοί καθ' ἡμῖσι ἑκατομμύριον ἀνὰ πᾶσαν δεκαετίαν, εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος τὸ Λονδίον θὰ ἔχη πλεονάζας καταίκους ἀρ' ὅσους εἶχον ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Οὐαλλία ὅμοι ἐν ἔτει 1811. Ἐν ἔτει 1603 καταμείετο τὸ Λονδίον ὑπὸ 150,000 κατ. Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκιστῶν ἀπὸ 207, 000 ἀνῆλθεν εἰς 320,000. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιδατῶν ἐν ταῖς ἐξ κυριωτέραις σιδηροδρόμοις τῆς πόλεως ὑπολογίζεται εἰς 200 ἑκατομμύρια ἐτησίως. Οἱ ἐπιδατῆται τῶν τροχιδορῶμων ὑπολογίζονται εἰς 150 ἑκατομμ. τῶν δὲ λεωφορείων εἰς 120 ἑκατομμύρια. Ἀμάξαι δ' ὑπάρχουσιν ἐν Λονδίῳ 11,300 μετακομίζουσαι ἐτησίως περὶ τὰ 30 ἑκατομμύρια ἐπιδατῶν.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Μεταξὺ φίλων.

- Ἐγχεῖς καπνὸ;
- Ὅχι, δὲν παίρνω πλεῖα.
- Γιατί;
- Για νὰ κρύψῃς τὸ κάπνισμα.